Poštnina plačana v gotovini
Leto XXI. V Ljubljani, dne 8. decembra 1938 Posamezna štev. Din 1.— Št. 49

DOMOVINA

Upravništvo »Domovine v Ljubljani — Knafljeva ulica 5
Uredništvo »Domovine« — Knafljeva ulica štev. 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 din, polletno 18 din celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 din, polletno 24 din, celoletno 48 din. Amerika letno 1 dolar Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani št. 10.711

Nujna potreba obnovitve vinogradov

Starejši vinogradniki se še spominjajo, ko je trtna uš uničila vinsko trto. Vinogradniki so morali izkopati vse stare trte in jih uničiti. Mnogi prijazni vinski hribčki so postali tedaj goli in pusti. Marljivi vinogradniki so nato začeli obnavljati vinske gorice. Zemljo so zrigolali in nasadili nove trte z ameriško podlago, ki je za trtno uš neobčutljiva. Vinske gorice so spet ozelenele.

Čas hiti, in trte so že precej opešale. Od leta do leta rodijo slabše. Enako je izčrpana tudi zemlja. Ponekod so vinogradniki spoznali to veliko škodo. Zato so začeli rigolati zemljo in zasajati nove vinske trte. Večina vinogradnikov pa v svojih vinogradih samo zasaja trte tam, kjer se stare posuše, kar ne koristi mnogo.

Naše vinogradništvo je v hudi stiski. Ponekod so cene vinu tako nizke, da komaj poravnavajo stroške pridelave. Kako naj potem mislijo na obnovo vinskih goric? Jasno pa je, da bo treba vinograde obnoviti v velikem obsegu, če naj se vinogradništvo sploh izplača. Rigolanje in novi nasadi stanejo mnogo denarja, a kje naj ga vinogradniki dobijo. Mislimo na to že zdaj, preden trte čisto ne opešajo.

Marsikje lega vinskih goric ni primerna za vinsko trto. Pri novem zasajanju vinskih trt naj se taka mesta opuste. Nanje sadimo rajši kaj drugega, recimo breskve, katerih sad se lahko spravi v promet. Z vinsko trto naj se zasaja le prvovrstna lega, ker bomo le tedaj pridelali izvrstno vino. Boljše je manj pridelati, toda to dobro.

Med slovenskimi vinogradniki so bili letos oni iz bizeljskega okoliša hudo prizadeti, ker jim je uničila toča skoro ves pridelek. Pa tudi sicer je pokrajina siromašna. Tu je nujno potrebna pomoč. Nekateri ljudje so tako siromašni, da jim grozi za zimo splošna lakota. V bizeljskem okolišu ne more nihče misliti na rigolanje in novi nasad. Poleg denarne podpore za življenje prebivalstva je potrebno bizeljskim vinogradnikom tudi brezobrestno posojilo. Do takega posojila naj ji... pomagata država ali banovina.

Dolenjska in Bela krajina potrebujeta industrijo

V krajih, kjer ni industrije, ne more biti blagostanja. To bridko resnico občutijo zlasti prebivalci naše Dolenjske in Bele krajine. Že je bila Dolenjska na tem, da bi dobila tkaninske tvornice, toda zgodilo se je po krivdi domačinov, da so podjetniki odpotovali na Gorenjsko, kjer so našli vse pogoje za obstoj tako obsežne industrije, ki zdaj lepo obratuje v Kranju.

To veliko pogreško Novo mesto po tolikih letih še danes obžaluje. Novomeški okraj, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju nad 54.000 duš, ima le obrate, ki ne zaposlujejo nad 20 ljudi. Drugod na Dolenjskem je malo boljše. Tako Jakilov premogovnik v Krmelju zaposluje preko 80 delavcev. Na Dvoru je znano Javornikovo lesno podjetje, ki ima uslužbenih 50 delavcev. V Soteski ima uprava Auerspergovih gozdov 30 delavcev, Jordanova lesna industrija pa 50. Častna izjema v tem pogledu je parna žaga Leona Pavlina v Straži, ki zaposluje nad 100 delavcev.

Ko se je pred nekaj leti razlastilo gozdno veleposestvo kneza Auersperga, je mnogo delavcev izgubilo zaslužek. V Rogu pri Črmošnjicah, kjer je bila velikanska parna žaga z okoli 20 polnojarmeniki in prav tolikim številom krožnih žag, je bilo zaposlenih nad 800 delavcev. V vsem okolišu je vladalo pravo blagostanje. Po razlastitvi so vsi ti ljudje, ki so imeli zaslužek pri tej žagi, ostali na cesti in šli drugam za kruhom. V Podstenicah je bila postavljena v obrat nova parna žaga, ki pa zaposluje komaj 20 delavcev. Enaka slika zaposlenosti se nudi pri gozdni upravi v Straži in Podstenicah. Na Radohi v desnem krilu Gorjancev obratuje gozdna industrija, katere lastniki so v Zagrebu. V dobi dobre prodaje lesa je bilo pri podjetju zaposlenih po več sto delavcev. Zdaj zaposluje podjetje okrog 100 ljudi. Tudi lesna industrija na Gorjancih je zaposlovala po nekaj sto delavcev. Cvetoče podjetje je kmalu po vojni kupil od neke zagrebške bančne skupine znani škofjeloški industrijec g. Heinrihar, ki je podjetje dvignil na lepo višino. Pri njem je bilo zaposlenih leta in leta po več sto ljudi. Tudi v teh krajih je vladalo pravo blagostanje. Po nekaj letih delovanja je podjetje prišlo znova v druge roke. Zdajšnji lastniki so začeli to gozdno veleposestvo obnavljati. Ker se je gozd po letih precej razredčil, je uprava velike parcele v celoti pogozdila. V Črnomlju ima premogovnik okrog 100 delavcev. Največja korist tamošnjega delavstva je bila lesna industrija Jugoles, ki je svoje poslovanje opustila. Pri tem obratu je bilo zaposlenih od 500 do 600 delavcev. Obstoje seveda še druga manjša podjetja po vsej Dolenjski in Beli krajini, a vse to ne zadošča za pravo blagostanje. Zlasti je križ z lesnimi podjetji, ker se les tako različno razpečava, a razen tega ga zmanjka, če se gozdovi prehitro izsekavajo. Na ozemlju, kjer prebiva okoli sto tisoč prebivalcev, je pri podjetjih zaposlenih le 300 delavcev.

Industrija v pravem pomenu besede bi se na Dolenjskem smela imenovati edino mokronoška tvornica usnja, ki ima v svojih razsežnih obratnih prostorih zaposlenih nad 200 delavcev. Tvornica izdeluje vsakovrstno usnje, ki ga razpošilja po vsej Evropi in še izven nje. Gotovo je, da bi bil Mokronog brez tega podjetja mrtva vas. Omeniti moramo še, da je v Novem mestu postavljeno poslopje za moderno predilnico, ki bo kmalu začela obratovati. Predilnici sledi pozneje tudi tkalnica.

Ti podatki nam povedo, zakaj sta Dolenjska in Bela krajina ubožni. Obe pokrajini imata vse pogoje za razvoj industrije, ki pa se delno zaradi premajhne slovenske podjetnosti ne more razviti. Nasprotno, še ta, kolikor je imamo, nazaduje iz leta v leto. Nekaj več načrtnega dela bi bilo treba.

Opozicijski kandidati v Sloveniji

»Službene novine kraljevine Jugoslavije« so objavile kandidate na vseh treh državnih kandidatnih listah za vso državo, »Službeni list banske uprave« pa za obe slovenski volilni orožji. Na državni kandidatni listi dr. Mačka kandidirajo v slovenskih srezih naslednji skupni kandidati Jugoslovenske nacionalne stranke in bivših socialistov:

MARIBORSKO VOLILNO OKROŽJE

BREZICE: Fran Trupej, posestnik in župan v Sevnici; namestnik *Alojz Šoba*, posestnik in trgovec v Zdolah.

CELJE: Ivan Prekoršek, bivši narodni poslanec; namestnik *Jakob Jeram*, cinkarniški delavec v Celju.

DOLNJA LENDAVA: Rudolf Muhvič, trgovec v Petišovcih; namestnik *Nikolaj Sebjanič*, mizar v Odrancih.

GORNJI GRAD: Anton Žehelj, posestnik in lesni trgovec v Bočni; namestnik *Maks Podpečan*, posestniški sin v Ljubnem.

KONJICE: Ciril Žagar, trgovec v Konjicah; namestnik *Ignac Kovše*, delavec v Paki, občina Vitanje.

LAŠKO: Josip Petejan, uradnik OUZD v Mariboru; namestnik *Filip Murn*, rudar v Trbovljah.

LJUTOMER: Franc Skuhala, posestnik v Križevcih; namestnik *Joško Glaser*, posestnik v Paričjaku.

MARIBOR LEVI BREG: 1. dr. August Reisman, odvetnik v Mariboru; *2. dr. Miloš Vauhnik*, odvetnik v Mariboru; namestnika: *1. Andrej Bahun*, železničar v p., *2. Franc Breznik*, posestnik in gostilničar pri Sv. Ani v Slovenskih goricah.

MARIBOR DESNI BREG: dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana v p., Ljubljana; namestnik *Ivan Kirbiš*, posestnik, Prepolje. V tem srezu je še vzporedna socialistična kandidatura: *Josip Petejan*, uradnik OUZD v Mariboru; namestnik *Drago Magdič*, posestnik v Rušah.

MURSKA SOBOTA: Franc Talanji, posestnik v Gornji Radgoni; namestnik *Koloman Martinec*, posestnik v Satahovcih.

DRAVOGRAD: Viktor Eržen, novinar v Mariboru; namestnik *Rudolf Rošer*, rudar v Žerjavu.

PTUJ: Anton Kolarič, župan in posestnik v Središču; namestnik *Anton Kunčič ml.*, posestnik in ekonom, Ptujska gora.

SLOVENJGRADEC: Albert Puncer, trafikant v Slovenjem Gradcu; namestnik *Franc Kranjc*, posestnik pri Št. Ilju.

ŠMARJE PRI JELŠAH: Inž. Milan Jenčič, podpolkovnik v p., Šmarje pri Jelšah; namestnik *Josip Berglez*, posestnik, Bobovo.

LJUBLJANSKO VOLILNV OKROŽJE

ČRNOMELJ: Ivan Malešič, trgovec v Metliki; namestnik *Špiro Vrankovič*, lekarnar v Črnomlju.

KAMNIK: Anton Cerer, gostilničar v Kamniku; namestnik *Ignac Tomc*, posestnik in trgovec v Moravčah.

KOČEVJE: Ivan Arko, trgovec v Ribnici; namestnik *Franc Hočevar* starejši, posestnik v Kolenči vasi.

KRANJ: Tomaž Križnar, posestnik, Okroglo pri Kranju; namestnik *Karel Bajd*, delavec, Primskovo pri Kranju

KRŠKO: Milan Mravlje, bivši narodni poslanec; namestnik *Ivan Polovič*, dimnikarski mojster in posestnik v Kostanjevici.

LITIJA: Josip Strman, trgovec in posestnik, Mala Kostrevnica, občina Šmartno pri Litiji; namestnik *Ivan Obreza*, posestnikov sin iz Dobrleva pri Vačah. V litijskem srezu je še vzporedna kandidatura: *Jurij Arh*, tajnik Zveze rudarjev Jugoslavije iz Zagorja; namestnik *Štefan Klavs*, posestnik iz Stične.

LOGATEC: Franjo Tavčar, špediter na Rakeku; namestnik *Viktor Šenica*, zasebni uradnik v Dol. Logatcu.

LJUBLJANA OKOLICA: 1. Jurij Stanko, referent Delavske zbornice v Ljubljani; 2. *Milan Mravlje*, bivši narodni poslanec; namestnika: 1. *Franc Kržič*, zidar v Borovnici; 2. *Pavel Pavčič*, tesarski mojster in posestnik v Ljubljani.

NOVO MESTO: Josip Matko, posestnik in trgovec v Gotni vasi; namestnik *Cvetko Zorko*, posestnikov sin v Družinski vasi.

RADOVLJICA: Pavel Olip, posestnik in župan v Lescah; namestnik *Ivan Čelesnik*, tovarniški delavec na Jesenicah.

ŠKOFJA LOKA: Albin Koman, bivši narodni poslanec, posestnik v Vižmarjah; namestnik: *Ivan Hafner*, čevljarski mojster v Škofji Loki.

LJUBLJANA MESTO: 1. dr. Albert Kramer, senator; 2. dr. *Celestin Jelenec*, odvetnik v Ljubljani: namestnika inž. *Jože Rus*, privatni uradnik v Ljubljani; 2. *Ivan Mlinar*, uradnik OUZD v Ljubljani.

Ureditev plačevanja kmečkih dolgov zasebnikom

V »Službenih novinah« je izšel te dni k uredbi o kmečki razdolžitvi novi pravilnik o zamenjavi zasebnih dolžniških listin z novimi obveznicami. Ta pravilnik je stopil 2. t. m. v veljavo. V glavnem se ujema s pravilnikom, ki je veljal doslej in bil v marsičem pomanjkljiv Ena glavnih njegovih napak je bila nerodna okolnost, da je puščal nerešeno vprašanje, kaj naj stori dolžnik, če mu upnik noče dati obračuna in nove obveznice. Mnogo je bilo namreč takšnih upnikov, ki se sploh niso ozirali na določbe uredbe o razdolžitvi Zato tudi niso hoteli ničesar slišati o obračunu in novih dolžnih listinah.

Novi pravilnik odreja zdaj trimesečni rok od dneva pravilnikovega uveljavljenja za obračun zasebnih zaščitenih kmečkih dolgov in za izdajo novih dolžniških listin. V kolikor upniki ne pokrenejo tega postopka v tem trimesečnem roku, jim prično teči letni obroki šele naslednjega prvega novembra po izročitvi teh listin. Tako si upnik sam zavlačuje začetek vračevanja kmečkega dolga. Prav verjetno bi še mnogo zasebnih upnikov odlašalo kljub temu ureditev zaščitenih dolgov, zato določa novi pravilnik, da more po preteku treh mesecev po uveljavljenju pravilnika zahtevati tudi dolžni kmet v smislu predpisov, ki veljajo za upnika, zameno dolžniških listin, če tega ni storil upnik.

Nadaljnje važne določbe novega pravilnika so: Upnik se lahko obrne na redno sodišče, če ne dobi v dveh mesecih od izročitve obveznic občinski upravi nobenega odgovora od dolžnika. Isto velja tudi za dolžnika, če je sam pokrenil zamenjavo listin.

V primeru, da glavni dolžnik po eni obveznosti ni kmet, se morejo na stari listini ob izdaji obveznic na garante-kmete prečrtati podpisi garantov, za katere se izdaje nova obveznica. Če hoče upnik izterjati dolg od poroka, mora poleg obveznice predložiti tudi prejšnje listine o dolgu. Če se mudi dolžnik v tujini, se mora upnik obrniti na sodišče za dostavo obveznice, med tem ko velja za domačine zamenjava obveznic po po pošti, ne pa po kakšni drugi poti. Vsi posli glede zamenjave dolžniških listin, ki so se začeli po starem pravilniku od 31. oktobra l. 1936., se nadaljujeo in dovršujejo po novem pravilniku. Obenem predpisuje ta pravilnik tudi obrazce za obračun in obveznice. Obrazec obveznice se razlikuje od dozdajšnjega obrazca le v toliko, da je besedilo: prvi obrok dospe 1. novembra l. 1936., drugi 1. novembra l. 1937. odnosno 15. novembra l. 1936., odnosno 1937., toliko izpremenjeno, da manjkata letnici, iz česar sledi, da bodo začeli obroki teči šele po zamenjavi dolžniških listin. Obrazec obračuna pa je ostal isti.

Postopek za ureditev zasebnih dolgov po členu 36. uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. (a.) Dolgovi iz nakupa blaga na up ali iz obrtnega dela se plačajo v dvanaisti letnih obrokih brez obresti in tudi brez znižanja. Rok za plačilo obroka je 1. nov. vsakega leta. b.) Ostali privatni dolgovi se znižajo na polovico in jih odplačajo dolžniki v dvanajstih letih s triodstotnimi obrestmi. Rok za plačilo obroka je 15 november vsakega leta) se po pravilniku izvede takole: Zasebni upniki ugotovijo najprej višino dolga, ga znižajo in določijo letne obroke. Za vsakega posameznega dolžnika izstavijo obračun po predpisanem obrazcu in prav tako novo obveznico. Tudi v primeru, da ni bilo doslej nobene zadolžne listine ali pa da obstajajo o dolgu le sodni odloki, poravnave ali sličnо, mora upnik izstaviti novo obveznico. Obveznice in obračune predloži upnik v dveh izvodih občinski upravi, ki je pristojna za dolžnika. Občinsko oblastvo dostavi po en primerek obračuna in obveznice dolžniku v roku 15 dni po prejemu in ga pozove, da s poroki, odnosno vzajemnimi dolžniki v roku 15 dni pred občinskim oblastvom podpiše obveznico ali pa stavi svoje ugovore. Če dolžnik obveznico priznava in podpiše, jo

Vaški apostol

PO L. GANGHOFERJU PRIREDIL R. R 22

»Ali si pogledala Janeza? Nekaj mora imeti na srcu!« Mimo odprtega okna je šel pastir in žvižgal. »Fant, hej! Pridi malo sem!«

Pri oknu se je pokazal dečkov obraz.

»Za božjo voljo te prosim, pojdi po Janeza in reci mu, naj pride k meni!«

Pastir je šel, toda kmalu se je vrnil in zaklical skozi okno: »Zdaj ne utegne, ker mora pokositi, pravi.«

Peter je omahnil na blazino. Neprestano je mrmral: »Kaj mu je le na srcu?«

Lizika ga je skušala pomiriti, čeprav se je tudi njej tresel glas

Čez nekaj časa je prišla dekla in prinesla Petru kosilo Postrani je pogledala Liziko in položila bolniku krožnik na odejo. »Tu imaš!«

Peter je odrinil krožnik stran. »Dekle, pokliči, prosim te, domačega fanta, pa mu reci, naj pride za nekaj besed k meni!«

Dekla je zagodla: »Zmerom so križi s teboj!« Potem je šla in se vrnila z odgovorom: »Pravi, da ne utegne, ker mora že iti.«

»Tako?« Peter se je iztegnil in zastokal. »Zdaj mora iti?« In spet je zamrmral: »Kaj mu le je? Čisto izpremenil se je že spet!« Vse v čumnati je bilo tiho Čulo se je samo Petrovo sopenje in zunaj šum vode

Lizika je gledala skozi okno v sončno sinjino Potem je vstala, potisnila spet krožnik pred Petra in ga vprašala: »Ali ne bi jedel, Peter?«

Odkimal je. »Na okno postavi! Bo že nekdo prišel, ki mu bo teknilo.«

In res je prišel. Pastir, ki je zaklical skozi okno: »Ali je tole ostalo?«

»Da, kar pojej!«

Vesel je fant vzel krožnik.

Peter se je vzravnal. »Toda nekaj moraš za to storiti. Boš?«

»Kaj pa?« je vprašal fant s polnimi usti.

»Stopi potem k cerkvi, pa malo poslušaj, kaj bodo občinski očetje povedali Po blagoslovu pa pridi in mi povej, kaj boš slišal.«

V odgovor je fant spustil nekaj glasov, ki so se dali razlagati tako ali tako Menda pa je bil njegov odgovor pritrdilen, ker je takoj nato položil prazen krožnik nazaj na okno in izginil proti cerkvi.

Peter se je spet izgubil v svojih mislih.

Lizika mu je gladila lase. »Ne smeš se tako razburjati!«

»Kaj misliš, da mu je? V vseh osemnajstih letih, kar ga poznam, se je zdaj prvič zgodilo, da zame nima časa!« Čedalje večje so postajale Petrove oči. »Ali pa misliš, da je že kaj slišal, kako je z vajino kajžo, pa tega noče povedati? Pred teboj, da te ne bi preveč bolelo. Jezesmarija —« Ni mogel dogovoriti, tako mu je skrb zatezala grlo.

»Kaj se pa vendar tako bojiš! Saj se občinski očetje sploh še niso zbrali! Najbrž se je kaj prepiral s fanti, Ali pa s kom drugim.«

»Julko misliš, kaj?«

Tedaj ji je rdečica zalila obraz. »Tega nisem rekla.«

»No, no! Prav imaš! Julko ima najrajši!«

Spet so se mu zdramile skrbi, ki niso hotele zaspati. »Morda mu je oče rekel, da je težavno kaj doseži zaradi baite.« Toda znova se je pomiril. »No, bog ostane pri ročici in je ne izpusti. Samo mi mu moramo pomagati! Lizika, sedi zdaj k meni! Prosiva še Marijo za pomoč! Njena priprošnja dosti pomaga. Saj je bila božja mati in mater vsakdo uboga.« Sklenil je roke in začel moliti Marijine litanije.

»Prosi za nas!« mu je Lizika tiho vpadala v besedo.

Ko so zvonovi začeli vabiti k blagoslovu, se je Petrov obraz spačil. »Seje mora biti že konec!« Segel je po Lizikini roki. »Zdaj, otrok, je vse dobro! Mati in ti bosta ostali v koči.« Otožno se je nasmehnil, kakor bi mu bila po poslednjem dvomu zrasla vera v srcu. »Toda zdaj se morava bogu zahvaliti, ker je pomagal!« Z mirnim glasom je začel moliti zahvalnico za nepričakovano božjo pomoč. Potem še rožni venec. Drugo za drugo je pomolil vse molitve, ki so jih zdaj molili v cerkvi. Še zmerom je molil, ko se je zaslišalo na cesti klepetanje ljudi, ki so se vračali od blagoslova.

Tedaj je pastir pogledal skozi okence. »Sem že tu. Vse sem slišal, kar so govorili. Ob potoku bodo napravili nov most. Potočnik bo smel svoj hlev povečati Gospodu županiku bodo plačali račun za razbita okna Pa v gostilni bodo morali zdaj zmerom že ob enajstih zapirati.« Fant je zajel sapo in se zasmejal. »Pa kako mirno je danes šlo! Prav nič zabavnega ni bilo.«

Peter se je sklonil daleč čez rob postelje. »Kaj pa s kočo botre Nane? Ali o tem nisi nič slišal?«

»Ne, nič niso o tem govorili.« Fant je izginil.

»Glej, Lizika!« Peter se je globoko oddahnil. »Ali nisem imel prav? Še govorili niso o tem. Tega bog ni bil dopustil. Tvoja mati

vrne občinsko oblastvo upniku. Če je pa ne podpiše, obvesti občinsko oblastvo upnika, ko izteče 15dnevni rok, določen dolžniku za podpis. Če upnik ne prizna dolžnikovih ugovorov in ne napravi nove obveznice, lahko pokliče dolžnika na občino, kjer se stranki pogodita. Če ne pride do sporazuma, more upnik po preteku dveh mesecev prositi sodišče, da odloči o sporu v nepravdnem postopku. Proti odločbi sreskega sodišča je obema strankama dovoljen priziv na okrožno sodišče, ki odloča brez priziva. Upnik mora mimo tega predati občinskemu oblastvu prepis obveznice, ki ga overi in pošlje davčni upravi. Upnik mora po prejemu nove obveznice vrniti dolžniku vse stare listine o dolgu.

To bi bile glavne smernice za postopek pri ureditvi kmečkih dolgov zasebnikom. Z novim pravilnikom se bo tudi ta del kmečkih dolgov dokončno uredil.

Politični pregled

Nemška vlada je odpoklicala svojega poslanika v Kolumbiji in

obvestila kolumbijsko vlado, da prekinja z njo državniške odnošaje.

Svoj korak utemeljuje z neprijateljskim zadržanjem Kolumbije proti Nemčiji, zlasti v zvezi s protižidovskimi ukrepi, ki jih je izdala Nemčija. Hkratu je nemška vlada zahtevala, naj Kolumbija odpokliče svojega poslanika v Berlinu. Kolumbijski poslanik Haramilo je namreč ob priliki znanih velikih protižidovskih izgredov fotografiral ranjene Žide in razne druge prizore ter dopustil, da so se njegovi fotografski posnetki objavili v tujem tisku. Že poprej je imel zaradi svojega zadržanja nasproti Židom opravka z nemško policijo.

Prvi japonski poskus, da se ustanovi nova federalna vlada za Kitajsko pod japonskim pokroviteljstvom, ni uspel.

Maršal Vupejfu, ki so mu Japonci ponudili predsedstvo nove kitajske vlade na zasedenem kitajskem ozemlju, je to odklonil.

V poročilu, v katerem je razložil, zakaj odklanja to mesto, pravi, da je politični položaj v pokrajinah, ki so jih zasedle japonske čete, za Japonce neugoden. Pričakujejo novih japonskih poskusov, da se sestavi nova kitajska federalna vlada v Nankingu.

Japonsko poročilo iz Hankova pravi,

da so na bojišču v srednji Kitajski kitajske čete, ki so štele kakih 2000, ljudi, napadle Tungčan.

Mesto Tungčan stoji v južnovzhodnem delu pokrajine Hopeja. Poročila pravijo, da je bil ta napad odbit in da so Kitajci pustili na bojišču mnogo mrtvih. Dalje poročajo Japonci, da je bil odbit kitajski napad na Kingčan. Kaže pa, da se Kitajci spet močno drže.

Bivši angleški zunanji minister

Eden je odpotoval v Ameriko,

kjer bo ostal skoro dva meseca. Obiskal bo Zedinjene države in imel razgovore z vodilnimi ameriškimi državniki. Sprejet bo tudi pri predsedniku Rooseveltu. Dasi Edenovo potovanje v Ameriko ni združeno z nikako posebno nalogo, mu vendar pripisujejo velik pomen, ker vidijo v njem bodočega moža Anglije in voditelja čedalje bolj naraščajočega gibanja za čim tesnejše sodelovanje vseh demokratičnih držav. Eden sam je pred svojim odhodom izjavil novinarjem, da njegov obisk v Ameriki nima političnega značaja. Upa pa, da se bo sestal s starimi prijatelji in da si bo pridobil še novih.

Iz Jeruzalema poročajo: Pri sobotnih spopadih v Palestini so bile ubite štiri osebe. Poleg tega je prišlo

do arabskega napada na angleške vojaške postaje v Nabluzu, Ghaziji in v judovski četrti v Jafi.

Pri teh napadih ni bilo človeških žrtev. Neznani atentatorji so pretrgali železniško progo med Lido in Tel-Avivom. En vlak se je iztiril. Neznanci so zažgali židovsko tvornico vžigalic. Vsi poskusi, da bi požar pogasili, so ostali brez uspeha. Zahodno od Ramalaha je prišlo do spopada med vojsko in vstaši. Sodelovala so tudi letala. Vojaške patrole so odkrile severnozahodno od Hebrona veliko skladišče strojnih pušk.

V nedeljo dopoldne je

15 frankovskih letal je vrglo na pristanišče Valencije in na predmestja 200 bomb.

Porušenih je bilo več hiš. V soboto pa je 30 frankovskih letal bombardiralo Sivo in vrglo nanjo okoli 120 bomb, težkih po 100 kg. Porušenih je bilo 18 hiš, pet ljudi je bilo ubitih, 22 pa ranjenih. Pri bombardiranju barcelonske okolice je bilo ubitih 55 ljudi, 100 pa ranjenih.

V Pariz je prispel nemški zunanji minister Ribbentrop in v imenu nemške vlade podpisal

skupno izjavo Francije in Nemčije, da med obema državama ne obstoji več nikak spor

in da se v medsebojnih odnošajih za vselej odrekata vojni. Vladni listi podčrtavajo veliko zgodovinsko važnost tega dogodka. Francoski državniki zahtevajo ob tej priliki, da se Ribbentrop izjavi o stališču Nemčije glede italijanskih teženj na francosko posest v Tunisu. Od odgovora Nemčije v tej zadevi bo v veliki meri odvisen nadaljni razvoj splošnih odnošajev med Parizom in Berlinom.

Službeno je bilo objavljeno v Bukareští,

da bosta angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta obiskala rumunskega kralja Karola

in prestolonaslednika poleti prihodnega leta.

Strokovni sotrudnik londonskega dnevnika »Daily Telegrapha« za pomorska vprašanja objavlja podatke

o velikanskem nameravanem povečanju ameriške in angleške vojne mornarice.

Po izvajanjih lista bo ameriška vlada takoj po novem letu predložila kongresu načrt za zgraditev posebne atlantske mornarice, ki bo sestajala iz 12 velikih vojnih ladij po 35.000 do 40.000 ton, šestih matičnih ladij za letala, sedmih težkih in osmih lažjih krizark, 77 torpednih rušilcev in 36 podmornic. Gradbeni stroški so preračunani na štiri milijarde dolarjev (kakšnih 180 milijard di-

VELIKA BLASNIKOVA PRATIKA je izšla 1939

bo imela kočo, pa bo vse dobro.« Smehljaje se je omahnil nazaj na blazino. »Zdaj mi je pa dobro! Ljudje, no, ti so pač takšni, kakor jih je bog naredil. Toda bog sam! Vanj se lahko zaneseš!«

Pred hišo na kamenitih ploščah so se začuli hitri koraki v okovanih čevljih. Sredi dvorišča pa se oglasi stari Gozdnik: »Fant, ali si še pri pameti? Kam pa si spet namenjen?«

»Oh, pusti me, oče! Na delo pojdem spet.«

»No, če že hočeš. Toda za delo je še jutri dovolj zgodaj.«

»Zvečer je pot v hrib prijetnejša.«

Peter pa je menda slišal samo to, da je Janez zunaj in da govori. »Zdaj je spet tu! Ali pojdeš ponj? Ali mu boš rekla, naj pride malo k meni?« Prestrašena je Lizika odkimala. »Toda, Lizika? Kaj pa ti je?« Tedaj je zaslišal deklo, ki je zunaj rogovilila. »Hej dekla!«

Vrata so se odprla in nejevoljno je dekla postavila vedro, ki ga je mislila nesti v hlev, na prag. »Ali že spet kaj potrebuješ?«

»Daj, pokliči Janeza!«

»Je že šel.«

»Ali ni prišel zdajle domov?«

»Norec, je že na potu v hrib!« Dekla je že spet dvignila vedro. »Kaj mu je le danes? Kakor bi imel kolešček preveč. Že od kosila se je motal po izbi, kakor bi ne mogel najti vrat. Pa v nedeljo ga prime, da kar zbezlja in jo uide od doma!«

»Lizika!« je zastokal Peter. »Nekaj se mu je moralo primeriti!«

»Da, prav imaš. Človek že ne ve, kaj naj si misli,« je odvrnila dekla in plašno pogledala Liziko. »Kakor bi bil začaran! Sem si takoj mislila snoči, ko mi je izpulil brinovo vejico iz rok.«

»Ti!« je jezno zaklical Peter in iztegnil roko pred Liziko, kakor bi jo hotel braniti. »Da te le sram ni! Saj sama ne veš, kaj govoriš!«

»Pomiri se, Peter,« je tiho rekla Lizika. »Tako pač govori, kakor vsi drugi. Pa to mi je povedala, da je vsaj en človek boljši, kakor vsi drugi!«

»Glej, glej!« se je ponorčevala dekla in se zasmejala. Toda iznenada je utihnila in stisnila glavo med rame. Gozdnik je stal za njo. Njegov pogled je bil dovolj, da jo je kar odneslo iz čumnate. Stopil je v sobico in na njegovem obrazu se je razločno bralo, da je zelo slabe volje. Ko je zagledal Liziko, se mu je obraz še bolj zmračil.

»Gozdnik!« Peter je iztegnil obe roki proti njemu. »Kaj pa je z Janezom?«

»Sam ne vem. V nedeljo ob treh popoldne jo udere s sekiro in mero v hrib! Menda ga je čebela pičila v glavo! Toda zdaj se morava o nečem drugem pomeniti!«

Peter menda sam ni vedel, kaj je v njem močnejše: skrb za Janeza ali temnih strah, ki se je zbudil v njem pri pogledu na Gozdnika. »Mislim, da je Janez —« Ustavil se je sredi besed, potem pa je zajecljal: »Kajne, saj se je dobro končalo? Mislim, z Nanino kočo.«

»No, kakor se vzame!« je zagodel Gozdnik. »Občinski očetje so prepričani, da se bolje ne bi dalo narediti.« Sedel je k Petru na posteljo. »Zdaj glej, Peter! Pa v miru me poslušaj!« Gozdnik je spet umolknil in v zadregi pogledal Liziko. »Malo laže bi govoril, če dekleta ne bi bilo poleg.« Molče je hotela Lizika zapustiti čumnato, toda medtem se je Gozdnik že spomnil boljšega: »No, kar ostani! Tako bo vsaj lahko vse zvedela in povedala materi! In ti, Peter, pusti, da se bom zdaj s teboj pametno pomenil.«

Torej — po veliki maši je imel občinski odbor sejo v fantovski sobi v gostilni. Na dnevnem redu sta bili dve točki: okna gospoda Felicijana in pretep pred cerkvijo. O prvi točki so se vsi hitro pomenili. Ker je bilo razbijanje oken pobalinstvo, ki ga občinski očetje pred svojo vestjo niso mogli opravičiti in ker mora biti vsaj malo pravičnosti na svetu, so sklenili, da se bo z občinskim denarjem plačal steklarjev račun. »Toda lesene oknice si je župnik sam naročil in naj si jih tudi sam plača.«

Precej nerodno pa je bilo dobiti soglasje za drugo točko. Kar se je zgodilo, se je zgodilo in se ne da več popraviti. Ker gospod preiskovalni sodnik s svojo »zastopnostjo« ni mogel ničesar odkriti, tudi občinski svet ni mogel in ni smel nikogar obsoditi, moral je samo najti način, da se bodo v bodoče preprečili pretepi, kakor je bil 17. hujus anni currentis. Potočnik je bil tisti, ki je tu izigral svoje karte. Rekel je: ‚če hočeš drevo podreti, mu moraš korenine zrahljati. Prvič je treba zamašiti Petrov prismojeni kljun. In drugič tisto vražje govorenje o Kajžarici.' »Klepet ima noge! Ne moreš se ga otresti, ne z dobrim in ne s slabim. Neha se samo takrat, ko izgine oseba, ki se o njej klepeta. In zato so rekli občinski očetje, ne bo prej miru, dokler Kajžarica ne izgine odtod. In da ne bo kdo rekel, da je bil kdo pregnan, naj ostane bajta prazna, da je ne bo imel nihče, ne Kajžarica, ne sosed, ne ti, Pe-

narjev. Moštvo mornarice se bo v zvezi tem povečalo od 120.000 na 180.000 mož. Zedinjene države bodo po zgraditvi te mornarice najmočnejša pomorska sila na svetu. Skupno s tihomorsko mornarico bodo imele 33 velikih vojnih ladij po 35.000 do 40.000 ton, 13 matičnih ladij s skupno 1100 letali, 35 težkih in 39 lažjih križark, 312 torpednih rušilcev in 126 podmornic. Tudi angleška vlada bo znatno povečala svoje vojno brodovje in bodo že v proračunu za l. 1939 določeni potrebni zneski. V tem proračunu bo prišla do polnega izraza trdna odločenost Anglije, da svojih pomorskih zvez in prekomorskih posesti ne prepusti več dobri volji drugih držav.

V nedeljo so bile

volitve v sudetskih pokrajinah,

ki so bile z münchenskim sporazumom priključene k Nemčiji. Volilna udeležba je znašala skoro 99 odstotkov volilnih upravičencev, ki jih je 2.532 863, od katerih je po uradnih podatkih glasovalo 2.497 604 in sicer za predlagane kandidate narodno-socialistične stranke 2.464 680, proti njim pa 27 427. Neveljavnih glasov je bilo 5.496. Izvoljenih je bilo skupno 41 poslancev. Nemški državni zbor, ki je imel doslej 814 poslancev, jih bo imel odslej 855 in bo na ta način po številu največji parlament na svetu.

Nedavno je italijanski zunanji minister grof Ciano v fašistični zbornici govoril o zunanji politiki in

o težnjah Italije.

Posledice so bile, da so bile v mnogih italijanskih krajih demonstracije proti Franciji, češ da mora Francija odstopiti Italiji Korziko in Tunis. V zvezi s temi demonstracijami proti Franciji zaradi Tunisa in Korzike prevladuje v Angliji mnenje, da gre Italiji v prvi vrsti za pritisk na Francijo, ki naj bi postala tako popustljivejša glede španskega vprašanja v korist Francu. Za to ceno bi Italija zmanjšala svoje zahteve nasproti Franciji. Angleški poslanik v Rimu lord Perth je obiskal italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana in opozoril italijansko vlado na to, da je s tako zvanim velikonočnim sporazumom, ki je bil nedavno uveljavljen, priznala zdajšnje stanje in da pomenijo zaradi tega italijanske težnje po francoskem ozemlju kršitev tega dogovora.

Glede na te italijanske zahteve so bile

v Tunisu in na Korziki velike manifestacije, na katerih so bile sprejete resolucije, da sta Tunis in Korzika odločno za Francijo

V Bastidi na Korziki je zbrana množica svečano sprejela naslednjo prisego: »Pred vsem svetom prisegamo, da bomo z vso dušo živeli za Francijo in za njo tudi umrli. Prisegamo pri naši slavi, pri naših grobovih in pri naših zibelkah.«

Gospodarstvo

Sejmi

10. decembra: Sv. Lovrenc nad Prožinom;
12. decembra: Litija, Kostanjevica ob Krki;
13. decembra: Metlika, Kamnik, Gornji Logatec, Mengeš, Mišji dol, Radovljica, Žalec, Studenice pri Poličanah, Sv. Duh (ljutomerski srez), Sv. Peter pod Sv. gorami;
15. decembra: Žirovnica, Škocijan pri Mokronogu;
16. decembra: Velika Loka, Videm ob Savi;
17. decembra: Ljutomer.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili 6. t. m. v devizah (s prišteto premijo):

1 holandski goldinar za 23.95 do 24.09 din;
1 nemško marko za 17.64 do 17.78 din;
1 angleški funt za 206.56 do 208.61 din;
1 ameriški dolar za 43.74 do 44.10 din;
100 franc. frankov za 116.07 do 117.51 din;
100 češkoslov. kron za 150.69 do 151.79 din;
100 italijanskih lir za 230.85 do 233.92 din.

Vojna škoda se je trgovala v Zagrebu po 460 do 462 din. Nemški klirinški čeki so bili po 14.30 din.

Drobne vesti

= **Nova tolmačenja uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov.** K odstavku 2. člena 24. uredbe: Kot dolg, ki spada pod predpise te uredbe, se smatra le oni dolg, ki uživa olajšave po uredbi. — K členu 24: Če je eden od naslednikov po smrti onega, ki komu kaj zapusti, prevzel ves dolg, tedaj se ob priliki odreditve odstotka zmanjšanja tega dolga vzamejo v obzir tudi deli imovine onega, ki zapušča, in sicer deli, ki so pripadli sodedičem.

= **Uradni tečaji v decembru za tuje valute.** Po odloku finančnega ministra veljajo za december nastopni uradni tečaji, ki veljajo za preračunavanje tujih valut v dinarje pri taksah in sodnih pristojbinah: 1 napoleondor 298.50, 1 zlata turška lira 339.70, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43.70, 1 kanadski dolar 43.50, 1 nemška marka 14.50, 1 poljski zlot 8.25, 1 belgijska belga 7.50, 1 madžarski peng 8.70, 1 brazilijanski milreis 2, 1 egiptski funt 239, 1 palestinski funt 238.50, 1 urugvajski pezo 15, 1 argentinski pezo 10, 1 čilski pezo 1.10, 1 turška papirnata lira 34.80, 100 albanskih frankov 1475, 100 francoskih frankov 130, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 230, 100 holandskih goldinarjev 2415, 100 bolgarskih levov 44.50, 100 rumunskih lejev 32.30, 100 danskih kron 915, 100 švedskih kron 1065, 100 norveških kron 1037, 100 španskih pezet 140, 100 grških drahem 39, 100 češkoslovaških kron 150, 100 finskih mark 90, 100 letonskih latov 740, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100 din. Te tečaje navajamo tudi zaradi tega, da vidijo bralci približno vrednost nekaterih valut, ki drugače na borzah ne notirajo.

= **Ljubljanski veleseiem** bomo tudi v letu 1939 imeli dvakrat. Pomladni bo od 3. junija do 12. junija, jesenski pa od 2. do 11. septembra. Na pomladnem veleseimu bodo sodelovale vse važne panoge obrti in industrije, jesenskemu pa bo priključenih več posebnih gospodarskih in kulturnih razstav. Ureditev plačila dolgov.

= **Semenski krompir in oves.** Banska uprava bo prihodnjo pomlad dodeljevala kmetovalcem semenski krompir in oves (češki oves Svalof) po dnevni tržni ceni semenskega blaga. Kmetovalci, ki želijo nabaviti seme, se naj priglasijo na občine.

= **Dražba vseh vrst kož divjačine** v Ljubljani bo 23. januarja l. 1939. Pošiljke naj bodo naslovljene na »Divja koža«, Ljubljana - veleseiem.

V ŠOLI

Učitelj kaže učencem sliko zebre. »No, katera žival je to?«

»Konj v kopalnem trikoju, gospod učitelj«, se odreže Mihec.

PREGLAVICE

Profesor: »Moje vprašanje vam dela preglavice, kajne?«

Študent: »Vprašanje ne, pač pa odgovor, gospod profesor.«

---

ter! Za Kajžarico je najboljše, da gre kam drugam. Tako bo spet mir na vasi. Da, tako mislijo občinski očetje. In da se vsa storija ne bo znova pogrevala, so sklenili, da se pred cerkvijo o tem sploh ne bo nič govorilo. Zdaj so naši fantje nataknjeni in jim ni treba dati nove priložnosti, da bi še koga nabadali. Zato mora iti Kajžarica stran. Tako pravijo občinski očetje.«

Gozdnik je imel prav, ko je menil, da bo nerodno govoriti v Lizikini navzočnosti. Petrove zmedene oči, njegova drgetajoča in upadajoča prsa, drget njegovih pesti, — vse to bi bil Gozdnik še prenesel, saj je bil tega pri Petru že vajen, toda Lizikina molčeča negibnost, njen mrliško bledi obraz in tiste tri solze, ki so je zdrsele po licu, čeprav jih je skušala zadržati — ta pogled je Gozdnika prijel, da se je skesal, ker ji je prej dovolil, da ostane v čumnati. In ker ni našel nobene pametne besede več, je v zadregi ponovil: »Tako pravijo občinski očetje!«

Ko je spet umolknil, je bilo nekaj časa vse tiho. Slišalo se je samo Petrovo globoko dihanje. Potem je bolnik prikimal sam pri sebi in rekel: »Tako? Občinski očetje! Zdaj Gozdnik, vam moram povedati tole zgodbo!«

Gozdnik menda ni verjel svojim ušesom. »Pusti me zdaj, Peter!«

»Zgodbo o sosedu!« Petrov glas je zvenel votlo, kakor iz soda. »Soseda se je najedla prekajenega mesa in gnilega zelja. Pa ni mogla spati. Na dvorišču pa je kokodakala kokoš, ker je znesla debelo jajce. Soseda je mislila, da ne more spati, ker kokoš kokodaka. Pa je kokoš zaprla. Toda kokoš je še zmerom kokodakala, ker je znesla debelo jajce. In da bi soseda lahko spala, je kokoši z nožem odsekala glavo. Zdaj ni več kokodakala kokoš. Toda soseda še zmerom ni mogla spati. Tako gre zmerom na svetu!«

»Pusti me!« je Gozdnik nejevoljno vzrojil. »Svojo zgodbo povej občinskim možem. Jaz sem župan, župan pa nič. Občinski očetje imajo jezike, da opletajo z njimi, pa gobce, da se mora človek umakniti, če noče, da ga požro.« Hotel je iti, toda Lizikin pogled ga je menda zadržal. »Zdaj veš, dekle, da se še še ne mudi!« jo je začel jecljaje tolažiti. »Do Jurija je še pet tednov, in mati bo dotlej lahko dobila kakšen spodoben dom. Da jo selitev ne bo preveč stala, imam pooblastilo občinskega sveta, da ji dam pet sto dinarjev odškodnine.« Gozdnik se je zlagal. O odškodnini se ni na seji niti govorilo. »Denar ti dam lahko takoj.«

»Hvala! Mati ne mara ničesar!« To so bile prve besede, ki jih je rekla Lizika.

»Ne vzame? Tako? Za njo pa z denarjem ne bom letal.« Jezen je Gozdnik odšel in trdo zaprl vrata za seboj.

Lizika je molče gledala za njim, potem pa se je sesedla na stol, kakor bi ji bila kolena klecnila.

Sedeč na postelji, se je Peter zvil v dve gubé. V obraz je bil bled kakor zid in zelenkasto sinje lise na licih in na čelu so mu posivele. Še zmerom je samemu sebi prikimaval. »Tako torej!« Požrl je solze. »Zdaj Lizika, moraš iti domov! Hudo mi je, ker bom ostal sam, toda ti moraš najprej govoriti z materjo. Bolje je, da zve vse od tebe, kakor pa, da bi ji kdo drugi resnico povedal in se še norčeval iz nje. In pri materi ostani! Mene ne bo treba več varovati. Zdaj se moram ozdraviti. Pa povej materi, da si bom že kaj domislil. Veš, človek, ki nima ničesar drugega, kakor dve nogi, se hitro nauči hoditi. Zdaj pojdi domov, Lizika!«

Prikimala je, si zavezala ruto in pokrila lonec.

»Reci materi, da se ji lepo zahvaljujem za fižol.«

Lizika je odkimala. »Tega ni treba, saj ti ga je rada skuhala.« Vzela je lonec in segla Petru v roko. »Pozdravljen, Peter!« Potem so se ji vdrle solze kakor studenec, ki ga ni mogoče ustaviti. Peter ni rekel niti besede. Samo roko ji je božal in bolečina mu je spačila obraz. Bolj kakor vsaka tolažilna beseda jo je potolažil ta molk. Kmalu se je skozi solze nasmehnila. »No, pozdravljen, Peter, pa kmalu naj ti odleže! Mati in jaz te bova že spravili iz postelje.« Glas ji je omagal. »Morda je zame najbolje, da moram iti odtod.«

Peter svojih misli ni mogel zbrati. Drugače bi mu bile Lizikine poslednje besede najbrž mnogo povedale. »Ti? Pa mati?« Čutil je samo, da manjka pri tem še eno ime. »Kaj pa jaz?« . . .

»Glej, vsaj toliko nepotrebnih skrbi ne boš imel!«

»Skrb iz ljubezni je najlepša in najboljša.«

Tedaj je prikimala. »Mati, ti in jaz, mi bomo ostali skupaj, da veš! Saj veva obe, kako si nama potreben. Dva človeka poznam, ki sta dobra. Eden izmed njiju si ti! Bog naj ti vse poplača!

Peter je stisnil Lizikino roko in se trpko nasmehnil. »On? Tako? No, je že prav!«

Dalje prihodnjič.

Govori ministrov

Iz poročil Agencije Avale povzemamo: Po enodnevnem bivanju v Zagrebu, kjer je imel več sestankov, je minister za trgovino in industrijo inž Nikola Kabalin v soboto prišel v Osijek in v osiješkem srezu imel več shodov, na katerih je izvajal kako žalostno je če dr Maček misli, da je narodnim potrebam zadoščeno s svečanostmi, proslavami godov in z razobešanjem zastav Nadalje je minister rekel, da je še bolj žalostno, ko dr Maček strahuje vsakogar, kdor obsoja njegovo politiko

Minister Ante Maštrović je prišel v Makarsko in imel v prostorih krajevne organizacije Jugoslovenske radikalske zajednice konferenco s svojimi strankarskimi prijatelji

V soboto se je pripeljal iz Beograda v Ljubljano minister za notranje zadeve dr Anton Korošec v spremstvu svojega osebnega tajnika g Antona Koščaka Na postaji je ministra pozdravil ban dr Natlačen Minister dr. Korošec se je še istega dne udeležil v Litiji volilnega zborovanja Jugoslovenske radikalske zajednice. Po hišah so bile razobešene državne zastave in postavljeni so bili trije slavoloki

K sprejemu ministra dr. Korošca je prišlo veliko število judi V neposredni bližini hranilnice so stali v špalirju šolski otroci pod vodstvom učiteljev. Minister dr. Korošec se je pripeljal v Litijo v spremstvu kandidata za litijski okraj Jožeta Lavriča Ko je stopil iz avtomobila, ga je ljudstvo pozdravljalo: »Živel voditelj jugoslovenskega naroda! Živel dr Korošec!« Pri vhodu v Litijo je pri prvem slavoloku zaželel dobrodošlico ministru dr Antonu Korošcu v imenu tamkajšnjega prebivalstva predsednik občine Lebinger Dr. Korošec se je zahvalil vsem za lep sprejem. Pri tretjem slavoloku so sprejeli ministra dr. Korošca duhovščina in velika množica ljudstva. Učenka ljudske šole ga je pozdravila s priložnostno pesmico ter mu izročila lep šopek. Zatem je bilo zborovanje v dvorani, kjer je na pročelju visela slika Nj Vel kralja Petra II ovita z veliko zastavo Dr Korošcu so ponovno priredili navdušene počastitve. V svojem govoru je dr Korošec prikazal našo notranjo in zunanjo politiko ter poudaril, kaj je vse storila vlada dr Milana Stojadinovića za državo Za njim je govoril kandidat za litijski okraj Jože Lavrič, nato pa je bilo zborovanje končano

V nedeljo dopoldne je bilo zborovanje najprej v Celju, nato pa v Mariboru Na to zborovanje je prišel tudi notranji minister dr. Anton Korošec. Ko se je pripeljal na kraj zborovanja, so ljudje vzklikali Nj Vel kralju, Nj Vis knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, voditelju Slovencev dr Antonu Korošcu in Jugoslaviji. Poleg ostalih govornikov je na tem zborovanju govoril tudi minister dr Anton Korošec, ki je posebno naglasil, da je zdajšnja vlada ohranila državi mir in posvetila vso pozornost zaščiti naših državnih meja. V govoru v Mariboru je minister dr. Korošec naglasil: »Nočemo biti boljševiki, niti fašisti Želimo biti zavedni Jugoslovani in nič drugega.« Zborovalci so po teh besedah vzklikali ministru

Po zboru v Osijeku sta minister za trgovino in industrijo Nikola Kabalin in minister Djura Janković odpotoval v Vukovar, ki je bil v zastavah O priliki zborovanja je prišlo do navdušenih vzklikov Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr Stojadinoviću, ostalim ministrom in Jugoslaviji Minister Kabalin je med drugim poudaril, da v našem političnem življenju obstojita dve naziranji: prvo je Jugoslovenska radikalska zajednica na čelu z dr. Milanom Stojadinovićem, drugo pa dr. Mačka. Razlika med njima je, kakor je izvajal minister, da pomeni Stojadinovićevo delo red, mir in blagostanje v državi, Mačkovo pa nemir in razdiranje Jugosloveni vedo, za koga bodo glasovali Minister Djura Janković se je dotaknil misli narodnega in državnega edinstva in tudi poudaril, da je to zborovanje dokaz, da jugoslovenski narod ni za avtonomijo in ne za federacijo.

Domače novosti

* **Kako se voli.** Agencija Avala objavlja: »Notranje ministrstvo je izdalo preko banovin navodila o načinu glasovanja po zakonu o volitvah narodnih poslancev. To navodilo dejansko ni tolmačenje zakona ,temveč samo opozorilo, da se ta zakonski predpis uporabi tako, kakor se glasi. Navodilo je naštopno. **Volilec mora pri glasovanju imenovati najprej nosilca državne kandidatne liste, za katero hoče glasovati, šele nato pa ime sreskega, odnosno mestnega kandidata. Volilca, ki ne bi hotel tako glasovati in bi se ne ravnal po predpisih kljub ponovnemu opozorilu, bo volilni odbor odklonil in ga ne bo vpisal v seznam oddanih glasov. Prepis tega navodila je vsaka občina dolžna izročiti volilnemu odboru ob izročitvi volilnih seznamov in ostalega volilnega materiala.**

* **Glavna opozicijska volilna zbora.** V nedeljo sta imeli bivša Hrvatska seljaška stranka in Srbska združena opozicija svoja glavna volilna zbora, ki sta bila že dalje časa napovedana Zbor bivše Hrvatske seljaške stranke je bil na novem sejmišču v Zagrebu, zbor Srbske združene opozicije pa na Banjici v Beogradu V Zagrebu je bil glavni govornik dr. Vladimir Maček, v Beogradu pa Ljuba Davidović.

* **Visoko odlikovanje za socialne in gospodarske zasluge.** Na predlog ministra za trgovino in industrijo je bil odlikovan z redom sv. Save III stopnje glavni ravnatelj mežiškega rudniškega podjetja g. George Bargate Visoko odlikovanje je izročil odlikovancu sreski načelnik g. Milač na svečan način. V svojem nagovoru je poudaril g sreski načelnik zasluge g. Bargata na tehničnem, gospodarskem in posebno na socialnem področju. Osebna zasluga g. Bargata je, da so razmere pri mežiškem rudniku in zaradi tega v vsej gornji Mežiški dolini boljše od razmer pri vseh podobnih podjetjih. K visokemu odlikovanju iskreno čestitamo!

* **39 volišč v Ljubljani.** Mestni magistrat objavlja: Volitve narodnih poslancev bodo v nedeljo 11. t. m. Glasovati sme samo oni, ki je vpisan v stalni volilni imenik. Glasovati se more samo osebno in na onem volišču, kjer je volilec vpisan v volilni imenik V Ljubljani so volilci razdeljeni po svojem bivališču na 39 volišč. Iz razglasa, ki je nalepljen po mestu, je razvidno za vsakega volilca, na katerem volišču naj glasuje. Ako bi bil kdo na nejasnem, na katerem volišču glasuje, dobi lahko pojasnilo pri mestnem poglavar-

Po Hirschevi — J. M.:

13

V valovih grajskega jezera

Roman

»Seveda. Kar bo v moji moči, bom storil, da ne boš imela nikakega opravka s to rečjo. Prav vseh neprijetnosti pa te ne bom mogel rešiti. Preden odpotujeva, se mora urediti vprašanje Verine zapuščine.«

»Alfonz, kako moreš biti tako krut!« je zaihtela Vida in se obrnila od njega. »Kaj me briga tisti grozni denar!«

Ravnatelj Košutnik je posmehljivo pogledal svojo ženo, ki je bila zapravljivo oblečena, in se potem ozrl po razkošno opremljeni sobi. Vse to stane denar, ki ga ni nikdar dovolj. Stari težki fotelji, leep mizice, na stenah dragocene slike v pozlačenih okvirih, v omarah divna porcelanska posoda, beneški kozarci in nekovilna druga drobnjad so pričali, da Košutnikovi niso skromno živeli.

»Razumem, razumem, da denar tebi ne pomeni mnogo,« je rekel in njegov glas je imel posmehljiv prizvok, tisti prizvok, ki se ga je Vida bolj bala kakor njegove jeze, »toliko bolj pa jaz smatram za svojo dolžnost, da se brigam za tvoje koristi in koristi najinih otrok. Ne smeva prej odpotovati, dokler ne bodo rešene premoženiske zadeve Saj vidiš, kako hitro doleti človeka smrt. Če umrem. . .«

»Alfonz, ne govori tako strašnih reči, ne morem te poslušati.« Objela ga je z obema rokama in se pritisnila k njemu.

»Res si silno nervozna, uboga Vida, tako nervozna, da ni mogoče s teboj resno govoriti,« ji je rekel prijazno, a vendar z lahnim očitkom, medtem ko jo je povedel k zofi in se poleg nje vsedel na stol. »Vso reč bom uredil tako, da ne boš imela z njo nikakega opravka. Samo podpisati se boš morala pred pričami. To ti pač ne bo težavno storiti.«

Vida je bila že trudna in si je želela miru. »Kakor hočeš, pa stori,« je rekla medlo, »samo, da bomo lahko potem čimprej odpotovali.«

»Upam, da bova lahko šla v tujino že pojutrišnjem. Pripravi vso prtljago. Medtem pa bom stopil še k Verinemu varuhu in se z njim pogovoril o vsem potrebnem.«

Ravnatelj Košutnik je zapustil svojo ženo v zavesti, da je nad njo zmagal, in z upanjem, da bo po možnosti imel še lažjo igro pri Verinem varuhu višjem svetniku Lokanu, ki ga hoče zdaj obiskati v njegovi vili Pod Rožnikom.

Višji svetnik Lokan je bil lepo rejen in še prav dobro ohranjen mož v starosti okoli 60 let. Upokojen je bil že dalje časa Dasi je bil bogat, vendar ni počival. Upravljal je dolgo vrsto častnih funkcij, kar je terjalo od njega toliko dela, da je bil prav za prav zmerom na nogah.

Ravnatelja Košutnika je sprejel v svoji delovni sobi, ki je bila zelo lepo opremljena. Ko je Košutnik stopil v sobo, mu je pomolil obe roké: »Zelo ljubeznivo od vas, gospod ravnatelj. Hotel sem vas že obiskati, no, zdaj pa ste prišli sami k meni.«

»Mlajši sem, gospod svetnik, zato moram priti jaz k vam,« je odvrnil Košutnik in sedel na ponudeni mu naslanjač, »zadnji žalostni dnevi so vas najbrž toliko vznemirili, da potrebujete miru.«

»Miru, miru skoraj ne poznam,« je smehljaje se odgovoril Lokan in pokazal z roko na pisalno mizo, kjer je ležal še kup neodprtih pisem, »brigati se moram za kakšnih petnajst reči, ne glede na varuštva, ki mi tudi jemljejo precej časa. No pa, ne gre za mir, še več svojega miru bi žrtvoval, če bi le mogel spet priklicati ubogo Vero iz groba, kamor je morala leči še tako mlada,« je pripomnil in si obrisal solzo, ki se mu je utrgala. Takoj nato pa je dejal z odločno kretnjo roke: »Toda tu se ne da več pomagati, ubogi otrok je mrtev. Zdaj mislimo na živeče. Kako se počuti Vida?«

»Ne prav dobro,« je odgovoril Košutnik in žalostno pogledal predse. »Bojim se najhujšega,« je skoraj zašepetal.

»To pa vendar ne, gospod ravnatelj!« je prestrašeno vzkliknil Lokan. »Vse gledate prečrno, ker ste sami preveč potrti zaradi strašnih dogodkov, ki so vas zadeli.«

»To je res, toda jaz bom že vse prebolel, a z Vido je drugače.«

»Vida je vendar mirne narave.«

»Saj prav to je zlo. Ta mirna narava je čisto padla iz ravnotežja. Treba bo takoj nekaj storiti zanjo, in priznam vam, da sem prav zaradi tega prišel k vam.«

»Pripravljen sem storiti za vas vse, kar je v moji moči,« mu je zagotovil višji svetnik

stvu, Mestni trg 2, II. nadstropje, soba 48 vsak dan med 9. in 12. uro, na dan volitev pa od 7. zjutraj do 6. zvečer. Glasovalo se bo za kandidatno listo javno s tem, da bo glasovalec imenoval pred volilnim odborom nosilca liste in kandidata za mesto Ljubljano. Na vsakem volišču bodo kandidatne liste pritrjene na vidnem mestu. Mesto Ljubljana voli dva poslanca.

* **Velike pomilostitve.** V imenu Nj. Vel. kralja so kraljevi namestniki na predlog pravosodnega ministra dali splošno amnestijo v nastopnih mejah: A. Splošna amnestija za vse tiskovne pregreške, ki se kaznujejo **po tiskovnem zakonu** in ki so bili storjeni zaključno do 1. t. m., ne glede na to, ali se je sodno postopanje začelo, ali je v teku, ali če se postopanje še ni začelo; dalje velja amnestija za prestopke, o katerih je bila že izrečena sodba, pa naj bo pravomočna ali ne. B. Splošna amnestija **za prestopke po zakonu o gozdovih** z dne 21. decembra l. 1929., če so bili storjeni zaključno do 1. t. m., ne glede na to, ali se je sodno postopanje že začelo ali če je v teku. Prav tako, če se postopanje še ni začelo. Amnestija določa, da naj se postopek ne začne. Prav tako obsega amnestija tudi vse obsodbe, če so pravomočne ali ne. C. Amnestija odpušča osebam, ki so bile obsojene s pravomočnimi razsodbami od civilnih sodišč do dne tega ukaza s kaznijo odvzema svobode, ki ne traja več kot 12 mesecev, vso kazen, odnosno kolikor še ni bilo odsedene. Prav tako tudi denarno kazen do 5000 din, odnosno dosedaj še neizterjani ostanek, razen za žalitve in klevete, ki se kaznujejo samo na privatno tožbo. Vse pod pogojem, da pomiloščenec v roku treh let od dne tega ukaza ne zagreši nobenega zločina sploh, prestopka ali prekrška iz koristoljubja. D. Delno se zniža kazen odvzema svobode osebam, ki so bile obsojene s pravomočnimi obsodbami civilnih sodišč do dne ukaza, če znaša kazen več kot 12 mesecev, in sicer: 1. Obsojencem, katerim je bilo prisojenih več ko 12 mesecev do štirih let za eno leto, odnosno šest mesecev, če prej niso bili obsojeni za kak zločin, ostalim pa za šest mesecev, odnosno za tri mesece. 2. Obsojencem, ki so bili obsojeni na štiri do deset let, se kazen zmanjša za 18. odnosno devet mesecev samo, če prej niso bili obsojeni za kak zločin, ostalim pa za devet mesecev, odnosno za pet mesecev. 3. Obsojencem, ki so bili obsojeni na 10 do 15 let, se zmanjša kazen za dve leti, odnosno za eno leto samo v primeru,, če prej niso bili obsojeni za kak zločin, ostalim pa za eno leto, odnosno za šest mesecev. 4. Obsojencem, ki so bili obsojeni na 15 do 20 let ječe, se zmanjša kazen za tri leta, odnosno za 18 mesecev, samo v primeru, če prej niso bili obsojeni za kak zločin, sicer pa za 18 mesecev, odnosno za devet mesecev.

* **Samo 16 dinarjev stane** roman »Dva človeka«, mehko vezan, čeprav šteje nad 350 strani. Izredno lepa knjiga je zelo primeren dar za božič. V zalogi imamo le še mehko vezane. Naročite se z dopisnico na uredništvo »Domovine«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Na naročilo pošljemo položnico, in ko prejmemo denar, se knjiga takoj odpošlje.

* **Smrt ubogega brezdomca.** Na skedenj posestnika Gojčiča na Rogoznici je hodil spat brezposelni delavec Anton Jančič. Tako je spal tudi nedavno noč. V spanju je padel v globino na cementna tla in dobil hude poškodbe. Kmalu zatem je v bolnišnici umrl.

* **Za božič ne pozabite svojih dragih!** Spomnite se jih z lepim darom. Najlepši dar, ki ostane najdalje v spominu, je lepa knjiga. Tako knjigo imamo pripravljeno za vse tiste, ki bodo izbirali darove. Sa jo poznate! Roman »Zlata zanka«, ki je izhajal v »Domovini« in ki ga je bralo z navdušenjem toliko čitateljev. Zdaj je izšel v knjigi in stane mehko vezan 20 dinarjev, vezan v platno pa 26 dinarjev. Naročite ga še danes pri uredništvu »Domovine«, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Ko prejmemo vaše naročilo, vam pošljemo položnico. Takoj po prejemu denarja dobite knjigo. Naročilo odpošljite še danes, da ne boste potem pozabili!

* **Dan po poroki v smrt.** Te dni so našli utopljenca, v katerem so spoznali 35 let starega Jakoba Krmelja, delavca iz Vižmarij pri Št. Vidu nad Ljubljano. Pokojnik, priden in vesten, samo nekoliko čudaški človek, se je šele 30. oktobra poročil. Že dan po poroki pa je izginil. Odpeljal se je s kolesom. S seboj je imel večjo vsoto denarja. V pismu, ki ga je pustil ženi, pravi, da naj ne bo nanj jezna, toda vrnil se ne bo nikoli več. Vzroka svojega odhoda pa ni povedal. Vsi znaki kažejo, da je šel nesrečni Krmelj prostovoljno v smrt. Zakaj, tega ne bo nikoli mogoče izvedeti.

* **Smrtna nesreča v Trbovljah.** Nedavno noč se je vračal 26-letni samski rudniški kovač Blatnik Stanko iz službe. Prišel je pri elektrarni do proge. V tistem trenutku je pa privozil tovorni vlak z Zidanega mosta, kateremu se je umaknil na prvi tir. V hrupu tovornega vlaka ni slišal prihajajočega brzega vlaka iz Ljubljane, ki ga je podrl in razmesaril.

* **Električna žica je povzročila hudo nesrečo.** Pred kratkim se je na Spodnjem Brniku zgodila huda nesreča. Posestnik Janez Omersa iz Zgor. Brnika, ki je vozil vsak dan mleko iz tamkajšnje mlekarne v Ljubljano, se je proti večeru z vozom, v katerega je bilo vpreženih par konj, vračal domov. Sredi vasi na Spodnjem Brniku pa je čez cesto ležala pretrgana električna žica. Voznik seveda v mraku žice ni opazil in konja sta stopila nanjo. Oba je na mestu ubilo. Voznik se je prestrašil, ko je videl, da sta konja omahnila po tleh, in je skočil k njima. Pri tem je tudi sam prišel v stik z žico. Tok ga močno pretresel in postalo mu je takoj jasno, kaj se je konjema zgodilo.

* **Samomor v hlevu.** Te dni je prišel k posestniku Šepcu Jožetu v Podvinjah prosit za prenočišče 29letni rešetar Klun Franc. Po večerji z domačimi je bil Klun zelo potrt in ni maral z domačimi nič govoriti, čeprav je bil z njimi dobro znan. V hlevu posestnika Šepca mu je bilo odkazano prenočišče. V sosednem živinskem hlevu pa sta spala gospodarjeva sinova. Ponoči sta slišala težko dihanje in stokanje, a sta mislila, da je živina tako težko dihala. Zjutraj je prišel gospodar v hlev pokladat živini in je pri vratih zagledal na hrbtu ležečega Kluna mrtvega. V desnici je imel močno okrvavljen žepni nož, s katerim si je bil prerezal vrat, da je izkrvavel. Pri preiskavi so orožniki našli pri pokojnem Klunu okoli 900 din, kar dokazuje, da ni mogoče misliti na roparski umor. Kaj je pognalo mladeniča v obup, ni znano. Pokojnikove zemske ostanke so prepeljali na domače pokopališče v Ribnici.

* **Najboljše surovine,** največja izdatnost in polna teža so odlike terpentinovega mila »Oven«. Za svoje perilo rabite samo ta odličen domač izdelek.

* **Tragična smrt mladega Mariborčana.** Nedavno ponoči se je pripeljal iz Maribora na Zidani most mladi Artur Fabijani. Močno potrt je blodil po dežju okrog mostov. Slednjič se je napotil po stari bližnici v Širje. Sredi poti je sedel ob gozda na mokra tla ter si pognal kroglo iz samokresa v glavo.

* **Po nesreči je obstrelil mater.** Na Banjščici se je pripetila strašna nesreča. 12letni

---

Lokan, »samo ne razumem prav, kako pojde to...«

Lokan je nehal govoriti in je pričakujoč pogledal ravnatelja Košutnika, ki se je v zadregi igral s koščkom papirja, gledal nemirno po sobi in očitno ni vedel, kako naj prav za prav začne. Naposled je jecljaje in oklevaje dejal: »Prav nerodna reč je to, gospod svetnik, in težavno mi je govoriti o njej, vendar upam, da me boste prav razumeli.«

»rPosim, prosim,« je reekl svetnik in se nemirno premikal po stolu, ker si nikakor ni mogel misliti, kaj Košutnik prav za prav hoče od njega.

Košutnik se je prijel za čelo in začel govoriti, ne da bi bil Lokana pogledal: »Saj veste, da bo v Ljubljani kmalu porotno zasedanje, na katerem pride v obravnavo tudi ta nesrečna zadeva. Že prihodnji mesec.«

Lokan je prikimal. »Seveda, bojim se, da ne bodo klicali tudi mene za pričo.«

»Zame to že drži, da bom moral pričati. Bom namreč ena glavnih prič,« je nadaljeval Košutnik živahneje, »in tudi Vido bodo poklicali k pričevanju. Toda to se ne sme zgoditi, ker bi to pomenilo zanjo smrt. Najprej sem nameraval ostati tu do razprave in potem z ženo in otrokoma odpotovati na jug. Zdaj sem ta načrt izpremenil. Odpotovali bomo že v začetku prihodnjega tedna. Pustil bom svojo družino v Švici in se bom vrnil za dan ali dva v Ljubljano, ko se bo začela razprava proti Jugu. Le tega ne vem, kako bi dosegel, da bi Vido oprostili pričevanja in se zadovoljili samo z njenim pričanjem med preiskavo.«

»Zelo dober in zelo požrtvovalen mož ste,« ga je pohvalil Lokan, »toda še zmerom ne razumem, kaj imam jaz pri tem opraviti.«

»S svojo družino bom dolge mesece, morda celo leto, odsoten iz Ljubljane, pa mislim, da bi bilo potrebno, če bi se uredile vse poslovne zadeve,« je menil Košutnik. Pri tem je potisnil svoj stol nekoliko bliže k Lokanu, katerega obraz je zdajci dobil čuden izraz. Naenkrat je Lokan razumel, zakaj ga je Košutnik obiskal.

»Ah, tako! Na Verino zapuščino mislite,« je dejal in pogledal Košutnika naravnost v obraz.

»Da, da, gre za Verino premoženje, katerega edina dedična je moja žena,« je pripomnil Košutnik.

»O tem ni dvoma. Ali želite pregledati knjige?«

»Kaj pa mislite!« je vzkliknil Košutnik ves prestrašen. »Ne, nisem prišel zaradi tega k vam, temveč Vida se za te zadeve ne more brigati, ker jo smrt njene ljube sestre tako boli. Obvarovati jo hočem vsega, kar bi jo spominjalo na sestro. Kot mož sem njen zaščitnik, njen zastopnik, zato vas prosim, da se o zapuščini pogovorite z menoj.«

»Čisto pa vendar le ne pojde brez Vide,« je pripomnil Lokan.

»Vem, vem, toda poklicali jo bomo šele v zadnjem trenutku, ko se bo morala podpisati. Kaj ne, gospod svetnik, da je tako prav? Storiti moramo vse tako, da moja uboga Vida ne bo spet in spet trpela.«

»No, prav je tako,« je odvrnil višji svetnik mirno, »vendar prav za prav še zmerom ne vem, kaj želite. Dajte mi kar naravnost povedati gospod ravnatelj.«

»Prosil sem vas že, da me ne smete napačno razumeti.«

»Tega tudi ne bom,« — Lokan je rekel to vljudno, vendar pa se je Košutniku zazdelo, da je bil v njegovih besedah drobec posmeha.

Košutnik si je obrisal z robcem potno čelo in je nadaljeval: »Premoženje moje svakinje je po večini naloženo v vrednostnih papirjih?«

»V zanesljivih državnih vrednotah, ki se dado, če je treba, takoj vnovčiti.«

»To ni potrebno,« je odvrnil Košutnik, »jaz bi samo kot zastopnik svoje žene prosil za izročitev posesti.«

»Gospod Košutnik,« je vzrojil višji svetnik Lokan, to je skoraj žaljivo.«

»O, ne recite tega.« je prosil Košutnik in prijel svetnika za roko, ki mu jo je ta le nejevoljno pustil, a mu jo je kmalu spet odtegnil. »Prosim vas, da malo pretehtate okolnosti. Mi moramo odpotovati in nas ne bo nazaj morda celo leto. Moja prošnja je na videz res neobzirna in neprimerna, toda to reč je treba vendarle urediti. Ko bomo odsotni, to ne bo mogoče. Kaj morda ni tako?

»Kar ste mi rekli, je delno resnično,« je po kratkem premisleku dejal Lokan, »in mogel bi pač...«

»Vedel sem, da se bova kmalu sporazumela,« ga je Košutnik živahno prekinil. »Koliko dni pa bo treba, da bo zadeva urejena?«

»O, to se lahko uredi v nekaj urah...«

»Toliko boljše!« mu je segel v besedo Košutnik, ki mu je ušel pogled prav tja kakor staremu gospodu: proti veliki železni omari v sobnem kotu. »Tako bi torej mogel z družino odpotovati že pojutrišnjem.«

Human Filip se je igral s puško, ne vedoč, da je nabita. Pomeril je na mater in jo šaljivo pozval, naj se vda ,nato pa je sprožil. Strel je mater zadel v ramo. Nesrečnico so prepeljali v bolnišnico, kjer so jo takoj operirali.

* **Smrt zaradi zastrupljenja.** Pri Planini se je 19letni Matija Molk, ki je delal na Windischgrätzovi žagi, zbodel v roko s trsko. Ker ni polagal nobene važnosti na rano, mu je roka začela otekati in so se pojavili znaki zastrupljenja. Ko so ga naslednji dan hoteli operirati v bolnišnici, je bilo že prepozno.

* **Povozil ga je.** V bližini Ilirske Bistrice je Vinko Muha iz Velike Bukovice povozil očeta številne družine. Nesrečnež je kmalu nato umrl. Kazen, ki bo po italijanskih zakonih zadela Muho, bo zelo huda. Vzeli mu bodo avtomobil, plačati bo moral visoko denarno globo in bo poleg tega še dalje časa zaprt.

* **Skrivnost lobanje v kumljanskem gozdu.** Kakor smo že poročali, so našli v kumljanskem gozdu človeško lobanjo ter domnevali, da je to ostanek pogrešanega posestnikovega sina Mihe Pavliča iz Završa. Poleg lobanje so dobili orožniki tudi ostanke trupla, majhno košaro in baržunast klobuk. Kmalu se je zglasila neka ženica iz Trbovelj, ki je trdila, da je imel takšen klobuk in košaro njen mož, ki je pred petimi leti šel od doma in se ni več vrnil. Ta izgubljenec iz Trbovelj ni bil pri pravi pameti in je tudi njegov sin v umobolnici. Žena je pripovedovala, da je šel v kumljanske gozdove nabirat maline, kakor so takrat delali mnogi siromaki, da so si prislužili nekaj dinarjev. Po razseženih gozdovih so moža iskali, a vse iskanje je bilo zaman. Zdaj so lobanjo in kosti spravili v zaboj in jih pokopali. O resničnosti izpovedi žene iz Trbovelj ni dvoma in je tako ostala usoda mladega Mihe Pavliča neznana.

* **Obsojeni cerkveni roparji.** Te dni so se zagovarjali pred malim senatom v Mariboru rokovnjači iz Slovenskih goric, ki so bili obtoženi tudi dveh cerkvenih ropov (v župni cerkvi na Polenšaku in pri Sv. Miklavžu v Slov. goricah). Pri razpravi so odločno zanikali vlom pri Sv. Miklavžu. Pri razpravi je prišlo potem do zanimivega dokaznega postopanja, ki pa ni prinesel pričakovanega uspeha. Na ukradeni monštranci so našli odtiske tujih prstov, ki jih je takrat daktiloskop posnel. Sodišče je poklicalo k razpravi policijskega daktiloskopa Grobina, da vzame od vseh treh osumljencev prstne odtiske in jih primerja z odtiski, najdenimi na monštranci. Izkazalo se je, da odtiski na monštranci ne ustrezajo prstom teh osumljencev. Zaradi tega sta bila brata Anton in Martin Tomažič tudi oproščena. Obsojeni so bili: Franc Grašič je dobil štiri leta robije in štiri leta izgube častnih pravic, Martin Zidarič dve leti robije in tri leta izgube častnih pravic, Anton Zemljič osem mesecev strogega zapora in dve leti izgube častnih pravic, Franc Zemljič en mesec strogega zapora, trgovec Ivan Černezlo pa osem mesecev strogega zapora, 1000 din denarne globe ali nadaljnjih 17 dni zapora in dve leti izgube častnih pravic.

* **Svojega mojstra je zabodel in skočil v Dravo.** Pri krojaču Globovniku v Studencih pri Mariboru je bil nedavno zaposljen 19-letni pomočnik Maks Knap s Pragerskega. Delal je tam tri tedne, potem pa je službo menjal in bil nazadnje pri mojstru Klojčniku v Vojašniški ulici. Baje je Knap mojstru Globovniku posodil nekaj denarja, pa ga je šel te dni zvečer terjat. Pri te mpa je slabo naletel, ker je Globovnik izjavil, da mu ne plača, temveč da si bo ta znesek odtegnil za obleko, ki mu jo je Knap baje pokvaril. Knapa je to silno razjezilo, pa je ves besen potegnil nož in zadal Globovniku sedem nevarnih ran. Ves v krvi se je mojster zgrudil. Knap je bil menda prepričan, da je Globovnik mrtev, ter je preplašen pobegnil. Globovnika so reševalci prepeljali v mariborsko bolnišnico. Dasi je njegovo stanje resno, bo najbrž ostal pri življenju. Knap je ves v strahu zaradi posledic tega dejanja bežal proti Mariboru. Ko pa je prišel na dravsko brv, je obupal. Pognal se je čez ograjo v vodo in utonil.

* **Najdeno človeško okostje.** Posestnik Josip Robič s Slemena pri Sv. Duhu je našel v gozdu kakih 150 metrov od svoje domačije človeško okostje, ki je že razpadalo, nekoliko proč pa že tudi strohnelo glavo. Na okostju je bila še obleka, na nogah pa čevlji. Pri mrtvecu so dobili listine, na podlagi katerih so ugotovili, da gre za 79letnega Krambergerja iz Ruš, ki so ga pogrešali že od marca.

* **Žrtev napada.** Te dni je neki neznanec napadel kmečkega fanta Lampreta Janeza iz Grdine, ko se je vračal ponoči proti domu. Prerezal mu je kar na lepem trebuh. Kljub takojšnji operaciji je Lampret umrl.

* **Ženin žrtev roparskega umora.** Pred tedni smo poročali o zagonetnem umoru mladega posestnikovega sina Matije Kaiserbergerja v Grajenščaku pri Sv. Urbanu. 24letnega fanta so našli v gozdiču poleg Gerečje vasi mrtvega. Poleg trupla je bil na tleh samokres, iz katerega sta bila oddana dva strela. Ugotovili so, da samokres ni bil Kaiserbergerjev. Primer je bil tem bolj tragičen, ker je bil Kaiserberger tik pred poroko in je bil takrat namenjen v Ptuj, da napravita z nevesto poročno pogodbo. Preiskava je dognala, da je imel Kaiserberger na tem potu v Ptuj pri sebi 6000 din, ki jih je dobil od brata za prodane vole. Denarja pri mrliču niso našli. Domnevajo, da je padel pot žrtev roparskega umora. V zvezi s tem so bili aretirani njegov brat France, njegov prijatelj posestnikov sin Feliks Kos, Kosova žena Marija in 20letna pokojnikova bivša ljubica Roza Čehova. Preiskava se nadaljuje in bo skušala dognati, ali so osumljenci res krivi.

* **Zavraten zločin na Veščici.** Na Veščici, občina Razkrižje pri Ljutomeru, se je dogodil v ponedeljek zvečer nenavaden zločin. Makovčeva hiša stoji na levi strani nove banovinske ceste, ki se gradi iz Ljutomera v Štrigovo. Ko je bolehni 72-letni posestnik Ivan Makovec ležal v postelji, njegov sin 25-letni Karol pa je bil pri oknu, je nekdo skozi okno ustrelil v hišo. Krogla je zadela sina Karola v trebuh, mu predrla želodec ter izstopila, nato pa zadela še starega moža v glavo. Oba ranjenca so prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti. Stari Makovec je kmalu umrl za poškodbami a tudi njegov sin je menda že izdihnil. Pokojni Ivan Makovec je bil skrben gospodar in priljubljen med vaščani, med tem ko je bil njegov 25-letni sin Karol nekoliko živahnejše narave. Pa si je menda prav zaradi tega nakopal sovražnika, ki se je na tako krut način maščeval nad njim.

* **Moka v kozolcu.** Posestnikov sin Tone Strnad iz Rakovelj poleg Braslovč je našel v kozolcu, ki stoji ob cesti s Polzele v Braslovče celo vrečo moke. Dognali so, da je ta moka last Kmetijske nabavljalne zadruge v Braslovčah. Moko je za zadrugo nedavno vozil neki občinski odbornik, ki ne ve, kdo mu je celo vrečo ugrabil z voza in skril.

* **S puško je užugala vlomilca.** V stanovanju posestnice Cecilije Šarmanove v Selnici ob Dravi sta se pojavila dva moška. Šarma-

---

»Oprostite, gospod Košutnik, nisem vam še vsega povedal,« je dejal Lokan. »Hotel sem še pripomniti, da se ta zadeva ne da urediti tako hitro, kakor vi želite.«

Kljub resnosti, ki jo je kazal Košutnik ves čas med pogovorom, so se njegove oči pri zadnjih Lokanovih besedah nehote jezno zaiskrile. Njegov obraz je očitno pokazal razočaranje in zajecljal je: »Ne? pa ste pravkar rekli...«

»Da so papirji tu in da se dado hitro vnovčiti,« mu je segel v besedo stari gospod. »Vendar pa jih še ne smem dati iz rok.«

»Zakaj ne?«

»Ker smrt moje varovanke še ni čisto nedvomno dokazana.« Košutnik je planil tako naglo pokoncu, da se je prevrnil stol, na katerem je bil sedel. »Kakšne dokaze pa še terjate, gospod višji svetnik? Ali ni dovolj, da so našli truplo uboge Vere in ga ob žalovanju vsega mesta položili včeraj v rodbinsko grobnico, kjer že počivata njena roditelja?«

»Kakršne so že okolnosti, zdaj mi to ne zadostuje,« je odvrnil Lokan, ne da bi se bil dal spraviti iz ravnotežja.

»Kaj torej še zahtevate?«

»Najprej mora biti visokošolec Mirko Jug obsojen, šele potem bo mogoče govoriti o zapuščini.«

»Vi pač ne mislite...« je vzkliknil Košutnik, ki je le s težavo zadrževal jezo.

»Kaj jaz mislim, ali ne mislim, to v tem primeru ne prihaja v poštev,« je odvrnil višji svetnik čisto mirno. »Osebno moram priznati in sem tudi trdno prepričan o tem, da smo včeraj spremljali Vero Ogorelčevo k zadnjemu počitku...«

»No, torej?«

»Vendar pa je nekaj ljudi, ki niso o tem tako trdno prepričani.«

»Mirko Jug in njegova mati,« je dejal zaničljivo ravnatelj Košutnik. »To je pač razumljivo, zakaj ta dva drugače mislita.«

»Pa tudi stara kuharica pokojničinih staršev,« je s poudarkom pristavil višji svetnik. Ne da bi se bil brigal za zaničljivo skomiganje svojega gosta, je nadaljeval: »Čeprav je to skoro neverjetno, vendar ni čisto izključeno, da se bo izrek porotnikov glasil ugodno za Juga...«

»To je čisto nemogoče!« je pripomnil Košutnik, ki je tekal po sobi gor in dol ter zdaj in zdaj obstal pred Lokanom.

»Tudi jaz mislim tako, vendar se moje varuštvo nad Vero konča šele po obsodbi Mirka Juga.«

»Toda če,... česar niti misliti ne morem... porotniki tega pobalina oproste?« Košutnik je zastavil to vprašanje z nervoznim nasmeškom in kakor utrujen spet sedel na stol.

»Če se tako zgodi, bo treba najprej po zakonu razglasiti pokojno Vero za mrtvo, in šele potem se bo lahko izročila vaši ženi njena zapuščina.«

»Na ta način lahko potečejo leta, preden bo zadeva urejena.«

»Seveda. Toda vam se tega ni treba bati, ker je gotovo, da boste po sodni obravnavi lahko prevzela pokojničino premoženje.«

»Rekel sem vam že, da Vida ne bo prišla k sodni razpravi, ker ji hočem prihraniti ponovno trpljenje, ki bi ga doživljala, ko bi se obravnavala zadeva njene tako tragično umrle sestre. Zato pač takrat Vida ne bo mogla prevzeti dediščine.«

»To se lahko uredi, saj vam lahko da pooblastilo in boste vi prevzeli Verino premoženje.«

»Tega ne bi rad terjal od nje. Toliko obzirnosti pač moram imeti.«

»No, če ne pojde drugače, obdržim upravo Verinega premoženja do vašega povratka, a med tem vam bom pošiljal obresti,« je dejal Lokan dobrodušno.

Košutnik se je hladno vzravnal in nenadno nekako zviška odgovoril: »Najlepša vam hvala, gospod višji svetnik. Ne smem vas preveč obremeniti, saj imate že tako dovolj drugega dela.«

»To delo bi moral tako in tako opravljati še dve leti, če bi bila uboga Vera pri življenju, kajti šele čez dve leti, bi bila polnoletna,« je odvrnil višji svetnik. »Na to sem bil torej že pripravljen, sicer pa, kakor želite. Na dan po sodni razpravi, vam bo zapuščina na razpolago.«

»Zaenkrat se torej ne da nič drugega ukreniti,« je odgovoril Košutnik, vstal, ponudil Lokanu roko in se poslovil. »Bodite pozdravljeni. Kljub vsemu bom z družino odpotoval. Prav za prav je vseeno, saj je premoženje rajnke v dobrih rokah.«

»V boljših je, kakor so tvoje,« je sam pri sebi šepnil višji svetnik Lokan, vračajoč se v sobo, ko je bil spremil svojega gosta do vrat. »Z vsemi temi izgovori me plemeniti gospod ravnatelj ne bo prevaral. Denar potrebuje, zato se mu tako mudi. Zdaj, ko to vem, bom skušal čim dalje obdržati zapuščino. Iskal bom pretveze, da mi bo to mogoče.

Dalje prihodnjič.

nova je bila sama doma in se je takoj zavedela, zakaj je šlo. Stekla je v sobo po lovsko puško svojega moža, stopila pred sumljiva rokovnjača ter zahtevala, naj se odstranita. Neznanca sta se ustrašila odločnega nastopa posestnice Šarmanove in sta jo ucvrla v temno noč. Šarmanova je zadevo prijavila orožnikom, ki so takoj ubrali pravilno sled in prijeli 44letnega brusača Filipa Čepa s Pobrežja in 41letnega cigana Andreja Bajsa iz Radvanja, ki sta pri zaslišanju zatrjevala, da sta hotela v stanovanje le zaradi tega, ker sta mislila, da stanuje tam neki moški ki jima dolguje že tri leta 300 dinarjev. Zadeva se bo končala pred sodniki in je vprašanje, ali jima bodo sodniki verjeli.

* **Umor v Tržiču.** Te dni so našli Za virjem umorjenega v lastnem stanovanju Siksta Ribiča, 55 let starega delavca v tvornici »Peko«. Ležal je vznak v postelji ter je imel na čelu prebito lobanjo. Udarjen je bil s topim predmetom. O dogodku so takoj obvestili orožnike. Vzrok umora ni znan. Našli tudi niso nobenih sledov kakega boja. Ljudje so rajnega videli, da je usodnega večera povedel neznanega mladeniča v svoje stanovanje.

* **Vlom.** V zadnjem času sta bila izvršena v Muretincih kar dva vloma. Vlomilci so najprej obiskali posestnika Franca Kukca in mu odnesli 1300 din gotovine, obleko, perilo in obutev. Istega dne so obiskali tatovi še posestnico Marijo Bezjakovo, kateri so odnesli iz svinjaka težko svinjo.

Popotnikova torba

Po krivem obsojeni dobe odškodnino

Sv. Benedikt v Slov. goricah, novembra

Naši javnosti je nedvomno še v spominu obravnava proti bratoma Ivanu in Josipu Marcuzziju in Mihi Zemljiču iz Drvanje pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, ki so bili obtoženi, da so v prevratnih dneh v Drvanji umorili nekega moškega in ga oropali. Nihče ni vedel, kdo bi bil umorjeni. Pokopali so ga, ne da bi ga spoznali. Zločina so najprej osumili družino Marcuzzijevih. To so bili primorski rojaki, ki so žgali opeko. V burnih prevratnih dneh so tu pa tam tudi po malem tihotapili in so prišli v stik z raznimi ljudmi. Leta 1921. so oblastva Josipa in Ivana Marcuzzija zaprle. V zapor je morala tudi Josipova žena Ana. Več mesecev so bili v preiskavi, nato pa zaradi pomanjkanja dokazov izpuščeni.

Leta 1926. pa je bila obravnava obnovljena. Našle so se priče, ki so zelo obremenjevale Marcuzzijeve in osumile zločina tudi posestnika Miho Zemljiča. Glavni priči sta bila kovač Geček in viničarka Kovačičeva. Viničarka je izpovedala, da je umorjenega moškega poprej videla pri Marcuzzijevih, in trdila, da je imel pri sebi mnogo denarja. Kovač Geček pa je povedal, da je neko temno noč šel proti Marcuzzijevi hiši in videl tri moške, oba brata in Zemljiča, ko so iz kleti nesli nekega človeka. Truplo so nato baje položili na voz in ga prepeljali v gozd pri Sv. Benediktu.

Na podlagi tega so bili Marcuzzijevi in Zemljič ponovno obtoženi, in čeprav so trdili, da so usodno noč peljali samo zaklanega prašiča v Maribor, njihovemu zagovoru ni nihče verjel. Obtoženi so bili zavratnega umora, češ da so neznanca izvabili v klet, in ko je pil vino, s sekiro ubili. Dne 19. septembra leta 1926. so bili vsi trije pred mariborsko poroto obsojeni na smrt, Ana Marcuzzijeva pa na tri leta robije. Obsodbo je potrdila tudi višja instanca in kmalu bi bili vsi trije obešeni. Šele leta 1927. so bili pomiloščeni na doživljenjsko ječo. Prepeljali so jih v mariborsko kaznilnico. Ana Marcuzzi je presedela tri leta svoje kazni, a leta 1929 so jo izpustili. V zaporu so vsi trdili, da so nedolžni.

Zanje se je zavzel dr. Komavli in na svojo roko vodil preiskavo o zagonetnem zločinu. Zbral je toliko razbremenilnega gradiva, da je sodišče ugodilo njegovi zahtevi glede obnove razprave. Leta 1931. je bila v Drvanji na mestu izvršena rekonstrukcija zločina, na podlagi katere so ugotovili, da Geček v temi zaradi oddaljenosti ni mogel natančno videti, kaj se je dogajalo. Njegovo pričanje so ovrgli. Zadeva se je vlekla še do leta 1935. Naposled so bili pa vsi trije izpuščeni. Izkazalo se je, da so res nedolžni.

Dolgotrajna obravnava in zapor sta uničila Marcuzzijevim in Zemljiču vse imetje in iz ječe so se vrnili kot siromaki, telesno in duševno strti. Njihov zagovornik je zahteval, da se jim prizna odškodnina. O tem so razpravljale že vse instance, zdaj pa je stol sedmorice v Zagrebu odločil, da se jim mora izplačati 300.000 din odškodnine. Tako so zdaj dobili tudi gmotno odškodnino za prestane krivice.

Važnost nove ceste Štrigova—Ljutomer

Ljutomer, decembra

V nedeljo smo slovesno izročili prometu novo cesto, ki veže Štrigovo z Ljutomerom. Cesta je velikega gospodarskega pomena, česar so se pač zavedali oni, ki so dali pobudo zanjo. Štrigovčanom bo zdaj pot v Ljutomer skrajšana za devet kilometrov. Nova cesta bo zlasti tudi dobro služila vinogradnikom, ki so doslej težko prišli z vozovi do svojih vinogradov. Marsikdo se bo lahko tudi z avtom popeljal tod na izlet. Premogovniki, ki zdaj s tovornimi avtomobili vozijo velike količine premoga na ljutomersko postajo, se bodo posluževali nove ceste. Zadnji čas so bili odkriti vrelci nafte pri Selnici, katerih izkoriščanje bo terjalo tudi velik promet. Torej se obeta na novi cesti, zlasti od Razkrižja dalje, velik promet, saj se bo vsakdo rad ognil mučni vožnji po ovinkih čez Pristavo. Ne samo Štrigova in Ljutomer, temveč vse Mursko polje in Medmurje sta z novo cesto mnogo pridobila. Zato je treba ponovno izreči zahvalo možem, ki so to cesto začeli. Naj se jih ob tej priliki spomnimo.

Takoj po letu 1932, ko je pripadel del gornjega Medmurja s Štrigovo in njeno okolico k dravski banovini, je začel takratni in zdajšnji štrigovski župan Tomislav Kovač misliti na dobro cestno zvezo z Ljutomerom. Dozdajšnja zveza med Štrigovo in Ljutomerom je bila dolga 17 km in je imela velike ovinke. Za gradnjo nove ceste so se zavzeli pokojni poslanec Jakob Zemljič, predsednik cestnega odbora Josip Žmavec, banovinski svetnik Fran Skuhala in banovinski inženjer Fran Fišer, ki je izdelal načrte.

Marca l. 1934 je začela banovina graditi novo cesto. Dolga je od odcepa 6.7 km. Vsa trasa je nova. Cesta še ni čisto dovršena in bo kolavdacija prav za prav šele pomladi. Nasipi so solidno izdelani. Dva mostova sta lepena z betonskimi temelji. Glavni most čez Ščavnico pri Stročji vasi je dolg 28 m. Cestna dela so stala nad poldrugi milijon dinarjev. Država je prispevala 119.000 din, večji del je dala banovina, ostalo pa cestni odbor. Cesto so gradili štiri leta in je je dajala mnogim tukajšnjim delavcem zaslužek. Večini posestnikov bo treba zemljišče še plačati.

Nekaj besed o zimskem spanju živali

Narava je že pripravljena na prihod zime. Nekaterim živalim, ki bi se težavno hranile čez zimo, je narava dala nagon, da prespijo vse zimske mesece. V pozni jeseni, ko je zrak že ostrejši in so dnevi krajši, se zavlečejo v skrivališča: v razpoke med zidovi, pod strehe, pod žlebove ali celo v jame, ki si jih živali same izkopljejo v zemlji. Tako prespe zimo žabe, ježi, netopirji, mnogi metuljі, nekatere ribe in še mnogo drugih živali. Netopirji na primer že zdaj vise v velikih gručah s tramov.

Za znanstvenike je to zimsko spanje živali zelo zanimiv predmet, da preiskujejo, kako živali v tej dobi prav za prav žive in kako se cele mesece brez hrane ohranijo razmerno zelo dobro tja do toplejših mesecev. Hlad jim zadržuje dihanje, rast in ostalo delovanje telesa. Netopirji, katerim žila v budnem stanju utripne 600krat do 900krat v minuti, v zimskem spanju zadržujejo svoj krvni obtok tako, da jim utripne samo 70-krat do 80krat v minuti. Tako žival prebije zimsko dobo ob silno majhnih količinah kisika. Pri nekaterih živalih so ugotovili, da zadihajo le vsakih 27 minut. Ježa v zimskem spanju bi mogli pol ure držati pod vodo, ne da bi se zganil ali kako drugače pokazal, da čuti, kaj se z njim dogaja. Netopirji morejo vztrajati po več ur v zraku brez kakršnekoli količine kisika, pa vendar življenje v njih ne zamre. Prebuditi take živali do gibanja pa je nemogoče. Če se svizec ves zvije v klopčič, zapre oči in gobček ter se poglobi v svoj največji zimski užitek, ga ni mogoče prebuditi niti s hudimi ranami. Tudi za udarce električnega toka je v tem stanju neobčutljiv.

Le tako je mogoče razumeti, da te živali toliko mesecev ostanejo brez vsakršne hrane in pri tem izgube komaj eno tretjino svoje teže, kakor so znanstveniki ugotovili za svizca, ki je spal nepretrgoma 163 dni. Če bi žival v budnem stanju tako dolgo morala ostati brez hrane, bi bilo po njej. Delali so poizkuse z ježi, ki so v 14 dneh stradanja izgubili toliko na svoji teži kakor vse mesece zimskega spanja. V njihovih telesih se v tej dobi dogajajo tudi posebne izpremembe, ki jim omogočajo ta način prezimovanja.

× **Velikanski gozdni požar v Južni Kaliforniji.** Že dolgo časa gore gozdovi v Južni Kaliforniji v Ameriki. Požar je čedalje hujši, ker vroče puščavske sape požar bolj in bolj razpihujejo. Požar se širi tem bolj, ker je les zelo suh, saj ni Južni Kaliforniji že od pomladi nič deževalo. Več ko 8000 gasilcev, policistov, vojakov in civilistov se obupno bori s plameni, a je njih prizadevanje brez uspeha. Vzdolž obale Tihega oceana gori 60.000 oralov gozdov. Ognjeno morje se je iz Sante Monike pri Los Angelesu več ko osem milj daleč razširilo v notranje pokrajine. Pravijo, da je nastal požar zaradi lahkomiselnosti nekega oskrbnika, ki je vrgel žareč pepel iz hiše.

× **Kako ravnajo Madžari s Čehi.** List »A Zet« javlja iz Chusta: Josef Komarek, restavrater na postaji v Ungvarju pri Užhorodu, ki je pripadla Madžarski, je bil nedavno poklican, naj se javi policiji na postaji. Tu mu je službujoči stražnik prisolil več zaušnic ter mu kratkomalo vzel 1025 pengov, ki jih je imel pri sebi, medtem ko so ga ostali policaji pretepli in omerjali: »Spet en nov zasmrajen Čeh z madžarskim denarjem.« Odtod so Komareka odvedli na mejo in je zdaj vkovan v verige na orožniški postaji. Komarek je zapustil v Ungvarju neoremičnine v vrednosti 100.000 češkoslovaških kron. Poleg tega so v Ungvarju madžarska oblastva brez vsakega poveda aretirala več oseb, med katerimi je tudi upokojeni veroučitelj Boksaj, oče znanega nogometnika v moštvu »Slavije« Alekseja Boksaja.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Kdor ne bere, nič ne ve!

Knjige najbolj izobrazujejo človeka. Načitan človek se v svojem, četudi na videz nepomembnem poklicu bolje uveljavlja, kakor oni, ki mu knjig ni mar.

Kdor ne bere knjig, živi predrago in vrhu tega slabo življenje

V prostem času si v gostilnah in drugih javnih lokalih za težko prisluženi denar kupuje drago in dvomljivo zabavo.

Če bi žene navajale svoje može k branju zanimivih knjig, jim ne bi bilo treba preživljati bridkih ur, ko si možje krajšajo čas ob vinu, žganju in često tudi v slabi družbi. Ob lepi, zanimivi knjigi bi mu bil skopo odmerjeni prosti čas še doma prekratek.

Možje in vsi, ki ne najdete doma blagodejnega razvedrila, vzemite v roke knjigo »Lucifer« ali pa roman »V krempljih inkvizicije«, »Rdeča megla«, »Veliki inkvizitor«, »Tigrovi zobje«, »Onkraj pragozda«, »Hektorjev meč« ali katero koli spodaj navedenih knjig, pa boste spoznali, da je doma najlepše življenje. Kaj vse si boste prihranili, veste pa sami najbolj. Z našimi romani, ki so tako napete vsebine, kakršnih v drugih knjigah ni, se tudi začetnik kaj lahko navadi branja knjig.

Kdor se navadi brati zanimive knjige, mu je vsak prosti čas, ki ga preživi ob knjigi, v srečo, izobrazbo in zabavo. Poleg telesnega odpočitka si okrepča tudi duha, ki mu širi obzorje na najprijetnejši način.

Olajšali smo družinam in vsem neimovitim slojem nabavo najbolj zanimivih knjig z globokim znižanjem cen, da si jih bo mogel vsakdo nabaviti čim več. Opozarjamo pa, da veljajo znižane cene samo za Miklavžev in božični nakup. Od 1. januarja 1939 dalje pa bodo veljale zopet običajne prodajne cene.

Na razpolago so naslednje knjige:

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 strani.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prevedel F. J-o. 1924. 217 strani.
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 strani.
4. James Oliver Corwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 strani.
5. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 strani.
6. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 strani.
7. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 strani.
8. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str.
9. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 184 strani.
10. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 strani.
11. E. G. Seliger — Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovena. 1927. 291 strani.
12. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 strani.
13. Zane Grey: Železna cesta. Roman. 1929. 219 strani.
14. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 strani.
15. Sinclair — Gluck: Zlati panter. Roman. 1928.
16. Michael Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 strani.
17. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str.
18. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 str.
19. Donald Keynhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 strani.
20. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
21. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
22. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
23. Frank Heller: Blagajna velikega vojvode.

Globoko znižane cene knjigam so sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 15.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 60.—
Izbira poljubna.

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 60.—
Vezane Din 120.—
Izbira poljubna.

Upravništvu „Jutra“

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:
(navedite samo številke knjig) .....

.....

.....

Din .....

Vam obenem nakažem po poštni položnici, na poštni ček. račun v Ljubljani, štev. 11842.

Knjige pošljite na naslov: .....

.....

NAPISAL MIRKO BRODNIK 5

Srce v okovih

Stotnikove cete so počasi napredovale. Pol ure so potrebovale, da so prebile kozaški zid, in njih izgube so šle v stotine.

Ko se je Kregar nato združil z ostankom Brankove stotnije, je velel, naj zbero one, ki so ostali živi.

Malo nato je stalo pred njim dvanajst mož.

»In kje so ostali,« je vprašal presenečen.

»Ostali?... Ostalih ni več,« je dejal praporščak in pobesil glavo.

Stotnika je spreletelo. Zdelo se mu je, da mu tajinstven glas šepeče: »Ti si kriv njih smrti! Zakaj si odlašal z odhodom?«

Komaj se je premagal, da je potlačil te misli.

Vprašal je po poročniku.

Janez mu je povedal, kaj se je zgodilo, in ga odvedel k ranjencu, ki je še zmeraj ležal v nezavesti. Pogledal je njegove rane.

»Težko, da bi ostal živ,« je rekel mrko. »Udarci so bili dobro merjeni.«

Obrnil se je k Janezu.

»Pokliči praporščaka!«

Ko je sluga odšel, se je še enkrat sklonil k Branku.

»Ne, ta ne vstane več,« je zamrmral.

Opazil je v njegovi roki papir, ki ga je ranjenec krčevito stiskal v pest. Razklenil mu je prste in pogledal. Bilo je Zorino pismo. Zgladil ga je in spravil v žep.

»To mi utegne še prav priti,« si je dejal. Odpel je poročniku plašč in obleko in zagledal velike rane na njegovih prsih. »Krepko ga je česnil!« Njegov glas je bil skoraj porogljiv. Ozrl se je okrog sebe. Nikogar ni bilo v bližini.

Naglo je prebrskal njegove žepe. V enem je našel Zorino sliko. Tudi to je spravil.

Malo na to je prišel Novak in pozdravil. Poročal je, da se kozaki spet zbirajo in pripravljajo na nov napad.

»Naglo k četam!« je vzkliknil stotnik. Umakniti se moramo, preveč jih je! Saj smo že itak imeli prevelike izgube!«

»In ranjenci?« je vprašal Janez.

»Molčite!« mu je zapovedal stotnik. »To opravijo sanitejci.«

»Sanitejci!« se je zasmejal Janez. »Sanitejci! Ali ste že slišali, da bi bili rdeči pustili kakega ranjenca živega?«

»Molčite! K četi!«

»Ne, jaz ostanem tu!« je odgovoril kljubovalno Janez. »Naredite z menoj, kar hočete, jaz ostanem tu. Svojega gospodarja hočem braniti z življenjem!«

Planil je pokoncu in stopil k stotniku. Sklonil se je k njemu in zaškrtal z zobmi: »Ne bom ga izdal, kakor ste vi nas izdali!«

Stotnik je prebledel.

»Molčite! Molčite!« Izdrl je sabljo in hotel napasti Janeza. Ta pa je samo pograbil puško in udaril po sablji, da se je prelomila.

»Ali vam ni že dovolj življenj?«

Stotnik ni več vedel, kaj dela. Obrnil se je k Novaku, ki je stal v bližini in molče opazoval ves prizor.

»Pokličite dva vojaka!«

Tedaj se je začulo streljanje in kričanje. Rusi so napadali. Stotnik se ni več utegnil brigati za Janeza. Skočil je k četam in razdelil ukaze.

Kmalu pa je videl, da je kozakov več. Dal je povelje za umik. Čete so se v redu in med bojem jele umikati nazaj proti gozdu, neprestano odbijaje napadajočega sovražnika.

Ko so Rusi videli, da ničesar ne opravijo, in da se je nasprotnik zatekel v gozd, kjer mu ne morejo več blizu, so se zbrali in se vrnili v tabor. Spremljalo jih je streljanje iz gozda, ki je ponehalo, ko so zavili v dolino.

V gozdu so se častniki spet zbrali. Stotnik je ugotovil izgube, ki so bile tako velike, da se ni smel s sovražnikom več spopriJeti na odprtem polju. Zapovedal je častnikom, naj se vrnejo v tabor, da se moštvo odpočije.

Čez dobro uro so bili že tam. Kregar je šel v svoj šotor in se vrgel na svoje ležišče. Vrgel je iz žepa pismo, ki ga je našel v Brankovem žepu. Naglo je preletel in se nasmehnil:

»Tako je torej!«

Potem je vzel še Zorino sliko, ki jo je odnesel na smrt ranjenemu poročniku. Dolgo, dolgo je strmel vanjo, nato pa je segel z roko po čelu in zamrmral: »Moja boš, moja, čeprav ljubiš drugega!«

Vstal je, vzel papir in črnilo in začel nekaj pisati. Ko je bil gotov, je poklical slugo. »Poišči dežurnega sla in ga privedi sem!«

Še enkrat je prebral Zorino pismo in potem še to, kar je sam napisal. Nato je zamrmral: »Jutri zvečer odidem in v dveh dneh sem doli.«

Sel je stopil v šotor in pozdravil. Stotnik mu je izročil pismo:

»Odnesi tole takoj v štab! Ko se vrneš, mi poročaj!«

Pismo je bilo prošnja za dopust.

*

Ko se je drugo jutro pričelo svitati, je stotnik poslal oglednike tja, kjer je minuli večer divjal boj. Vojaki so se kmalu vrnili: njih vodja je poročal, da so vsi ranjenci mrtvi. Kozaki so naredili z njimi tako, kakor je bil Janez napovedal prejšnji večer pred umikom. Vodja je tudi povedal, da so njegovi ljudje vsa trupla pokopali.

»Tudi poročnika Slavca?« je naglo vprašal stotnik.

»Ne,« je bil odgovor. »Njegovega trupla ni bilo nikjer.«

Osmo poglavje

VERA

Drugi dan, potem ko je Zora oddala pismo, je dobila obisk. Prišla je sestrična Vera, njena najboljša prijateljica, edina, ki ji je lahko vse zaupala, ne da bi se ji bilo treba bati, da zve še kdo drugi. Lahko si mislimo, kako vesela je bila Zora! Saj je bila dobila prijateljico, ki ji lahko odkrije svojo bol.

Ali nismo ljudje čudni? Kadar skrivamo sami zase v srcu bolest, ki nas muči, in strah, ki nas ubija, nam je težko. Toda če svoje trpljenje lahko komu odkrijemo, nam pade s srca kakor težak kamen.

Vere že dolgo ni bilo pri Stojanovih. Učiteljica je bila v majhni hribovski vasi in si je vzela dopust, da je prišla k sorodnikom na obisk. Vedela je, da na božič, ki ni bil več daleč, tega ne bi mogla storiti. Takrat je vsakdo rad doma in tudi njo bi zadržali. Zdaj pa...

Čisto nepričakovano je bila prišla z jutranjim vlakom. Zora je ravno čakala pismonošo z Brankovim pismom, ko je okrog vogala zavil voz in v njem je zagledala vedri obraz svoje prijateljice. Tudi ona jo je opazila. Velela je ustaviti voz in skočila k njej. Kakor sestro jo je pozdravila in skupaj sta šli v hišo, kjer so bili nemalo presenečeni nad nenadnim prihodom. Gospa Stojanova se je kar topila v ljubeznivosti; venomer jo je izpraševala, kako ji gre in kako je doma. Notarja hvala bogu ni bilo doma, sicer Zora sploh ne bi bila prišla do tega, da bi nemoteno govorila z Vero. Ko je notarka končno vendarle zaprla zatvornice zgovornosti, je Zora odvedla Vero v svojo sobo.

Vera je takoj opazila, da pri Zori nekaj ni v redu. Ko sta bili sami, jo je takoj tudi povprašala. Zora je samo malce prebledela. Za trenutek jo je obšla misel, da bi tudi Veri prikrila, kar jo boli, čeprav je prej tako hrepenela po človeku, ki bi se mu lahko izpovedala. Toda premagala se je. Po kratkem obotavljanju je odprla predal svoje omarice in poiskala v njem Brankovo sliko.

Dala jo je Veri v roko.

»Poglej ga!«

»Kaj? Tvoj izvoljenec?« se je nasmehnila sestrična. »To vendar ni nič hudega! Zaradi tega ti pač ne bi bilo treba delati tako žalostnega obraza.«

»Ko bi bilo samo to!« je rekla Zora grenko. V nekaj besedah je povedala Veri vse.

»Nič se ne boj!« jo je skušala Vera pomiriti. »Saj si mu pisala! Kot mož se mora zavedati, kaj je zdaj njegova dolžnost. Vrne se k tebi, Zora, in potem bo dobro, potem boš samo njegova. Saj ga ljubiš, Zora?«

»Če ga ljubim? Še vprašaš me, Vera? Tega ti ne odpustim. Kako ga ne bi ljubila, njega, ki sem mu dala vse, njega, ki je oče otroka, ki se zbuja pod mojim srcem! Vera, kako moreš kaj takega vprašati?«

Skoraj jo je posilil jok.

Vera pa jo je sočutno prijela za roko in jo pobožala po laseh.

»Saj veš, da ti želim vso srečo, Zora. Nikogar ni, ki bi ti jo bolj želel kakor jaz. Kdaj si mu pa pisala tisto pismo, kjer si vse povedala?«

»Včeraj.«

»V treh, štirih dneh ga mora imeti. Verjemi mi, ko bo teden okoli, bo pri tebi.«

»Ko bo teden okoli... Ko bi res prišel... ko bi res prišel... Toda jaz se bojim, tako zelo bojim.. In če se mu kaj pripeti? Saj veš, vojna je...

»Pogumna bodi, Zora! Nikar ne obujaj žalosti. Naj spi! Zaradi njega te prosim, ki še ni rojen, samo zaradi njega.«

Vzela je njen obrazek med dlani in ji pogledala globoko v oči.

»Saj mi obljubiš, Zora?«

»Da.« je dahnila, da je bolj slutila njen odgovor kakor razumela. »Obljubim ti.«

In kakor bi se bil zgodil čudež, so se takrat pordečila njena lica in rahel nasmešek je obkrožil njene ustnice. Vera je to videla. Vstala je, položila roko na ramo in ji rekla:

»Vidiš, taka moraš biti zmeraj, Zora! Kaj poreče tvoj Branko, če te ob prihodu najde vso objokano?«

Na ves glas se je zasmejala, prijela Zoro za roko in odhitela z njo po stopnicah. Toliko da se nista zaleteli v veži v gospo notarko, ki je pravkar prišla iz kuhinje.

»Ne tako divje!« ju je pokarala, toda Vera ji ni dala do besede.

»Zakaj ne, tetka? Ali ste vi v mladosti zmeraj čepeli za pečjo in molili?«

Ta odgovor je zalegel. Notarka se je pol od srca, pol prisiljeno nasmehnila in se vrnila v kuhinjo.

Na vrt sta prišli prav takrat, ko je mimo hiše zavil pismonoša.

»Kje imate moje pismo?« ga je Zora hitro ustavila.

»Vaše pismo? Ne vem, če je danes kaj prišlo.«

Zora se je tako prestrašila, da je pismonoši postalo žal, da ji ni odkrito povedal.

»Saj je prišlo« jo je potolažil. »Tukajle je!«

Iztrgala mu je pismo iz rok in zbežala z njim v konec vrta. Naglo je raztrgala ovitek in jela čitati. Branko ji je pisal takole:

»Draga Zora!

Nocoj sem sam in v tej samoti čutim tvojo dušo, ki bedi nad menoj, in nocoj ti pišem to pismo, da boš vedela, kako zelo te ljubim, kako zelo hrepenim po tebi, Zora moja.

Težke so bile moje ure kar si daleč od mene, tako daleč, da te komaj moja misel objame, tako daleč, da se mi časih zazdi, da leže med nama svetovi, ki jih nikdar ne bom mogel prehoditi in tako rad bi jih prehodil!

Nocoj, ko so vsi drugi spali, sem bedel in mislil na tebe. Ne vem, zakaj ti to pišem — — saj moraš sama vedeti, da si samo ti moja misel, ki me spremlja povsod, da mi je ta misel edina tolažba v teh težkih dneh, ko ni nikogar, ki bi mi dal lepo besedo, ki bi mu lahko rekel prijatelj.

Dalje prihodnjič.

Radio Ljubljana

od 11. do 18. decembra

Nedelja, 11. decembra: 8.00: Kvintet pihal (Drapal-flavta, Flego-oboa, Gregorc-klarinet, Pokorny-fagot in Hafner-horn). — 9.00: Napovedi, poročila. — 9.15: Polke in koračnice (plošče). — 9.45: Verski govor (dr. Ignacij Lenček). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Ljubljani. — 11.00: Virtuozi igrajo (plošče). — 11.30: Koncert (Milica Polajnar - sopran in radijski orkester). — 13.00: Napovedi. — 13.20: Našim rojakom (kvartet Fantje na vasi in plošče). — 17.00: Kmetijska ura: Življenje v moštu in vinu (inž. Zupančič Ivo). — 17.30: Mandoline igrajo (plošče). — 18.00: Koncert lahke glasbe: Cimermanov kvartet. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Orkestralno društvo Glasbene Matice. — 21.10: Okrogle in poskočne (plošče). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli zvoki (radijski orkester). Konec ob 23. uri.

Ponedeljek, 12. decembra: 12.00: Uvertire (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zdravniška ura: Zgodovina psihiatrije (dr. Bogomir Magajna). — 18.20: Čajkovskij: Uvertira 1812 (plošče). — 18.40: Kulturna kronika: O Ivanu Cankarju ob 20 letnici smrti (prof. Franc Vodnik). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Spominski večer ob 20 letnici smrti Ivana Cankarja. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Beethoven: Kreutzerjeva sonata v A duru, op. 47 (plošče).

Torek, 13. decembra: 11.00: Šolska ura: Otrok in mati v Cankarju (Ludvik Mrzel). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Glasbene slike (plošče). — 14.00 Napovedi. — 18.00: Pester spored (radijski orkester). — 18.40: Verski svet in njegove osobine (Fran Terseglav). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Vesela tedenska kronika. — 20.00: Koncert operne glasbe (radijski orkester). — 21.10: Klavirski koncert (Jadviga Štrukelj-Poženelova). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Solospevi Zorke Levičnikove (pri klaviru prof. Marijan Lipovšek). —

Sreda, 14. decembra: 12: Operetni zvoki (plošče). — 12.45 Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Zborovske točke (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Mladinska ura: Arnošt Adamič: Med zadnjimi lovci na korale, poučna igra (člani radijske igralske družine. — 18.30: Iz Schubertove skicirke, fantazija (plošče). — 18.40: Vzgoja in prirojene sposobnosti (dr. Stanko Gogala). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v I. odmoru glasbeno predavanje — Ukmar, v II. odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 15. decembra: 12.00: Vesele solistične točke (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Salonski kvartet. — 14.00 Napovedi. — 18.00: Pester sporedi radijskega orkestra. — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič) — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Deset minut zabave. — 20 00: Harmoniko bo igral Rudolf Pilih. — 20.45: Skladbe Saše Šantla (igral bo radijski orkester). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Citraški dueti (Vilko Skok in Ivan Kosi).

Petek, 16. decembra: 11.00: Šolska ura: Pojdimo pogledat Gradašnico ali Vražjo jamo, najgloblje brezno dravske banovine (Ivane Michler). — 12.00: Iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Ženska ura: O kolinah (Ivanka Simončičeva). — 18.20: Naše pevke (plošče). — 18.40: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: 10 minut za planince: Božič v planinah (Janez Kveder). — 20.00 Koncert radijskega orkestra. — 21.10: II. ura sonat (klavir: Herta Seifertova, razlagal bo Srečko Koporc). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 17. decembra: 12.00: Plošče v venček povežemo. — 12.45: Poročila. — 13.00 Napovedi. — 13.20: Plošče v venček povežemo. — 14.00: Napovedi. — 17.00: Otroška ura: a) Selma Lagerlöff: Kako je Niels Holgersen popotoval z divjimi gosmi (povest v nadaljevanjih). b) Dogodivščine miške Miki (članice gledališča). — 17.50: Pregled sporeda. — 18.00: Za delopust (radijski orkester). — 18.40: Zagorski rudnik (Arnošt Adamič). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura. — 19.50: Beseda k prazniku (Fran Finžgar). — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Vesel večer z Josipom Jurčičem; besedilo pripravil Niko Kuret; izvajali bodo člani radijske igralske družine in sodelovali Fantje na vasi (vodil bo inž. Ivan Pengov). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec (radijski orkester). —

Ženski vestnik

Za kuhinjo

Krompirjeva juha. Štiri krompirje operi, olupi in zreži na drobne kocke. V kozi razbeli mast in prepraži eno drobno zrezano čebulo. Na čebulo stresi krompir in prilij liter mrzle vode. Premešaj, osoli, malo popopraj in naj počasi vre, da se krompir skuha. Med kuhanjem, ko je krompir že napol kuhan, dodaj žlico poparjenih in sesekljanih jurčkov, malo sesekljanega zelenega peteršilja in žlico smetane. Ko je juha gotova, dodaj še eno hrenovko, katero pa zreži na tenke kosce, in ko prevre, daj juho na mizo.

Krompirjeve omlete. Tri četrti kile krompirja operi, olupi in na ribežnu zribaj kakor hren. Zribani krompir daj v čisto krpo, katero prej zmočiš v čisti vodi in dobro ožmeš, in iztisni vso vodo iz krompirja. Otisnjeni krompir stresi v skledo in primešaj dve jajci, dve žlici kisle smetane in žlico moke. Osoli in vse skupaj zmešaj. V posodi za omlete segrej za oreh masti, na sredino posode položi žlico pripravljenega krompirja, z žlico razmaži po posodi testo in speci. Ko se je zarumenilo po eni plati, previdno obrni, da se še po drugi plati lepo rumeno zapeče. Pečene omlete pokladaj v toplo skledo in imej na toplem, da se ne shladijo. Ko imaš vse pečene, razbeli malo ocvirkov in jih po vrhu potresi ter daj s solato za večerjo na mizo.

Pikantna omaka. Žlico drobno sesekljane čebule in žlico gorčice dobro zmešaj, nato po kapljicah primešaj deset dek olja. Osoli, malo popopraj, po okusu dodaj ščep sladkorja v prahu in žlico kisa ali limonovega soka. To omako daš h govejemu mesu.

Čokoladna krema. 12 dek čokolade razlomi, zloži v skledo in postavi v neprevročo pečico, da se razmehča. Razmehčano čokolado zmešaj, in ko se je popolnoma shladila, primešaj četrt litra mrzlega mleka in mešaj dalje, da se dobro z mlekom zmeša. Nato stolci četrt litra sladke smetane in jo primešaj k čokoladi. Dodaj še sedem dek sladkorja v prahu. Kremo zlij v primerno posodo in postavi na led, sneg ali v mrzlo klet, da se strdi. Daš kot slaščico ob praznikih po kosilu. Zraven lahko daš tudi piškote in slično.

Zdrobov praženec brez jajc. V pol litra mleka zavri pet dek sirovega masla in zmešaj v mleko četrt kile zdroba. Zdrob mešaj, da še enkrat prevre. Nato postavi kozo s kuhanim zdrobom v pečico, da se malo poduši. V kozi razbeli masti ali sirovega masla, stresi na mast zdrob in ga mešaje na štedilniku zlatorumeno speci. Ko je gotov ga stresi v toplo skledo, potresi s sladkorjem v prahu in daj na mizo z jabolčno čežano ali kuhanimi češpljami.

Po Sloveniji gre glas: »Domovina« je za nas

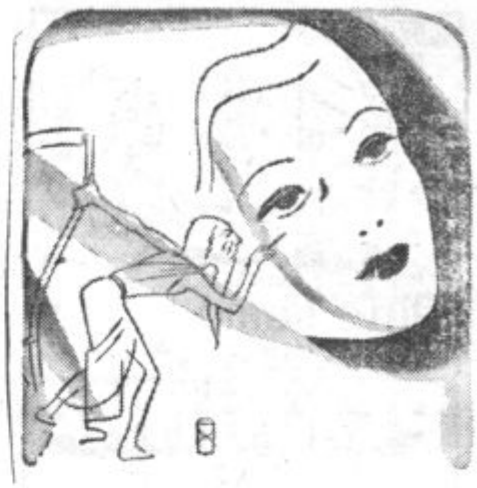

Kaj ČAS piše na VAŠEM obrazu?

Reže tiste fatalne črte okrog Vaših oči, dolbe brazde okrog kotov Vaših ust, množi gube pod Vašim podbradkom? Ali pa imate morda teint kakor Peter Pan? Če ga imate, ga lahko ohranite. Če ga nimate, ga lahko napravite, da bo tak. In to enostavno tako, da napravite isto, kar so delale tisoče razumnih in lepih žen petinosemdeset let: uporabljajte kremo Simon, **posebno** hrano za kožo, ki se uporablja na **poseben** način. Nežno masirajte z njo obraz, dokler je še vlažen. Ona tako osvežuje, tako je izdatna! Prodira globoko v notranja kožna tkiva ... i nhrani, krepi in oživlja same korenine lepote, čigar neminljivi cvet je sijajna rdečica na Vaših licih.

POSEBNA KREMA...
ki služi na POSEBEN NAČIN
Dobi se v vseh strokovnih trgovinah

NAGLUŠNI!

VIBRAPHON

nov pripomoček za sluh prak tično NEVIDEN neelektričen nobene žice, brez baterije ni take pritikline. Zdravniško pre izkušen in priporočen Zahte vajte takoj brezplačno prospek te in pogoje za

30-dnevno preizkušnjo

APARATI VIBRAPHON
(Dep. 18. D.), Zagreb,
Boškovićeva 3.

ŠMINKANJE

Branko: »Le zakaj se morate ženske zmerom šminkati?«

Zora: »Zaradi vas moških, ki ne morete prenesti čiste resnice!«

ZANESLJIV ZNAK

»Špelca«, je vprašala mati, »ali je gospod Kimovec že omenil, da misli resno na ženitev?«

»Že, mama,« je rekla hčerka, »vprašal me je, ali naša hiša ni zadolžena.«

ZDAJ PA VE

Agata: »Ti, zdaj pa vem, kje je moj mož vsak večer.«

Evlalija: »Res? Sem močno radovedna!«

Agata: »Pomisli, vsak večer je doma. Včeraj po naključju nisem šla nikamor, pa sem to ugotovila...«

Nov redilni prašek „Redin“ za prašiče

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče.

Zadostuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek Din 6-., po pošti 12.-, trije zavitki po pošti Din 24.—.
Mnogo zahvalnih pisem. Uspeh Vam je zagotovljen.
Prodaja za kranjski del Slovenije drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija Kanc, Maribor, Gosposka ul. 33/II.

Slišim izgovarjati svoje ime...

To ni nič čudnega, zakaj ženske se rade pogovarjajo o meni. Posebno ob takem vremenu! Druga drugi me priporočajo kot najboljše sredstvo proti rdeči, ostri in spokani koži. Tako je prav! Zakaj: samo NIVEA vsebuje EUCERIT, edino okrepčevalno sredstvo za kožo.

152

Mali oglasi

KOZLA
plemenjaka dobre pasme imam naprodaj. N aklancu 19, Vrhnika.

ZDRAVSTVENE IN POUČNE KNJIGE
Zablode ljubavnega življenja 20 din, Veliki vsevedež 28 din, Spisovnik ljubezenskih pisem, veliki 30 din, mali 24 din, Sanjska knjiga vedeževanje iz kart velika 38 din, Najboljša kuharica 40 din, Kako se žena obvaruje spočetja nosečnosti 36 din. Razpošilja po povzetju Bagary, Maribor, Loška 5-I.

SVILE
za odeje, klote, damaste, satene, ginlete v vseh kvalitetah najceneje pri »OBNOVA«, F. Novak, Jurčičeva ul. 6.

300 DINARJEV
tedensko lahko vsak zasluži Pošljite znamke za odgovor. Josip Batič, Ljubljana 7.

2.500 DIN POTREBUJETE.
da zaslužite 1.000 din mesečno Pišite: »Anos«. Maribor. Orožnova ulica.

ZA ZIMO!
vsakovrstno blago in vse potrebščine kupujte vedno le v trgovinah SENČAR, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. Nakup, jajc, putra, masla, zabele, suhih gob, svinjskih kož in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic, sončnic in repice za prvovrstno olje.

ZAHVALA
Dijaki se hočejo ob koncu šolskega leta zahvaliti profesorju za njegov trud. Na kateder odidejo trije in eden pravi: »Hvala, gospod profesor, za vso skrb, ki ste jo posvečali našemu razredu. Pred vašim prihodom nismo znali ničesar, zdaj pa znamo desetkrat toliko.«

ZASTONJ
dobite ilustrovano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karmah, Žalec.

SAMO Din 98.—

63719 Po ceni in dobra zapestna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalci . Din 98.—
63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem . . Din 185.—
63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem Din 260.—

Zahtevajte cenik zastonj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

CENIK ZASTONJ

Izdaja za konzorcij »Domovine« Josip Reisner. Urejuje Filip Omladič. Za Narodno tiskarno Fran Jeran.